

Pasaulį sujaudinę gyvenimai

Popiežius Jonas Paulius II.

AP nuotr.

Washington, DC, birželio 4 d. (Alfa.lt) — Jie demonstravo ryžtą ir drąsą. Jie pravirkdė milijonus žmonių. Ne visi jie tapo įžymybėmis, tačiau savo dvasia sugebėjo įkvėpti ir praturtinti daugybę gyvenimų. „USA Today“ parengtame sąraše įvardijami žmonės, sugebėję savo pavyzdžiais sukurti ir sujaudinti ne tik amerikiečius, bet ir daugybės kitų pasaulio šalių gyventojus.

1. Rugsėjo 11-osios herojai

Jie gelbėjo gyvybes. Po to, kai 2001 m. rugsėjo 11-ąją „United Airlines“ 93-ojo skrydžio keleiviai sužinojo, kad užgrobti kiti lėktuvai ir nutaikyti į didelius pastatus, jie stojo į kovą su teroristais. Šis lėktuvas sudužo lauke, netoli Shanksville. New York šimtai ugniagesių aukojo savo

gyvybes gelbėdami kitus, skubėdami į griūvančius Pasaulio prekybos centro dvynius.

2. Nelsonas Mandela

Jis praleido 27 metus kalėjime, kur buvo verčiamas sunkiai dirbti, dėl savo aktyvumo kovojant prieš rasinę segregaciją Pietų Afrikoje. Paleistas 1990-aisiais jis siekė rasių susitaikymo. 88-erių N. Mandela buvo pirmas demokratiškai išrinktas prezidentas savo šalies istorijoje. Jis laimėjo Nobelio taikos premiją 1993 metais.

3. Princesė Diana

„Žmonių princesė“ buvo mylima dėl savo sugebėjimo bendrauti su paprastais žmonėmis. Ji ištekojo už princo Charleso būdama 20-ies. Dia-

na pagimdė du Jungtinės Karalystės sosto įpėdinius – Williamą ir Harry. Prasidėjusi pasakiškomis vestuvėmis jos karališka santuoka baigėsi skyrybomis. Diana ieškojo būdų, kaip palengvinti sergančiųjų AIDS kančias ir siekė pasaulį išvalyti nuo antžeminių minų. Būdama 36-erių ji 1997 m. žuvo automobilio avarijoje Paryžiuje.

4. Kosminio erdvėlaivio „Challenger“ astronautai

Erdvėlaivis sprogo praėjus 73 sekundėms po jo pakilimo 1986-aisiais stebint milijonams šoką patyrusių televizijos žiūrovų. Visi septyni įgulos nariai žuvo, tarp jų ir Christa McAuliffe, jauna mokyklos mokytoja, turėjusi prarasti dvi pamokas iš kosmoso.

5. Lance'as Armstrongas

„Viskas yra įmanoma“, – rašė jis. L. Armstrongas net septynis kartus laimėjo „Tour de France“ dviračių varžybas nuo 1999 iki 2005 metų, po to, kai sugebėjo atgauti jėgas po 1996 m. atliktos operacijos ir chemoterapijos dėl sėklidžių vėžio, kuris buvo išplitęs į jo smegenis ir plaučius. 35-erių dviratininkas įkūrė fondą, skirtą rinkti pinigų vėžio gydymui ir tyrimams. Fondas pinigų rinko pardavinėdamas geltonas gumines apyrankes „Livestrong“.

6. Christopheris ir Dana Reeve

Jis vaidino „Supermeną“, o ji buvo tikroji jo gyvenimo Lois Lane. Jų vaidmenys pasikeitė 1995-aisiais, kuomet jis

Nukelta į 6 psl.

Putinas: Amerikos PRG pažeidžia strateginę pusiausvyrą

Maskva, birželio 4 d. („Interfax“/BNS) — Amerikos planai dislokuoti savo branduolinio potencialo dalis Europoje pažeidžia strateginę pusiausvyrą pasaulyje, ir Rusija priversta atsakydama į tai kurti sistemą šiai PRG įveikti, pareiškė Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.

„Tam, kad sugrąžintume šią pusiausvyrą, nekurdami pas save priešraketinės gynybos sistemos, mes būsim priversti kurti šios PRG įveikimo sistemą. Tai mes ir darome dabar“, — sakė jis interviu spaudos leidinių žurnalistams iš Didžiojo aštuoneto šalių.

Prezidentas drauge pabrėžė, jog Maskva neatmeta galimybės, „kad mūsų partneriai Amerikoje gali pakeisti savo sprendimą“.

„Mes niekam nieko neprimetame. Bet mes vadovaujamės sveiku protu ir manome, kad šio sveiko proto turi visi. Tačiau jeigu to nebus, mes nusiimame savo atsakomybę už savo atsakomuosius žingsnius, nes ne mes esame neabejotinai kylančių naujų ginklavinės varžymų Europoje iniciatoriai. Ir mes norime, jog visi aiškiai suvoktų, kad mums neteks už tai atsakomybę, kaip ją, pavyzdžiui, mėginama mums primesti dėl to,“

Nukelta į 7 psl.

PERIODICALS

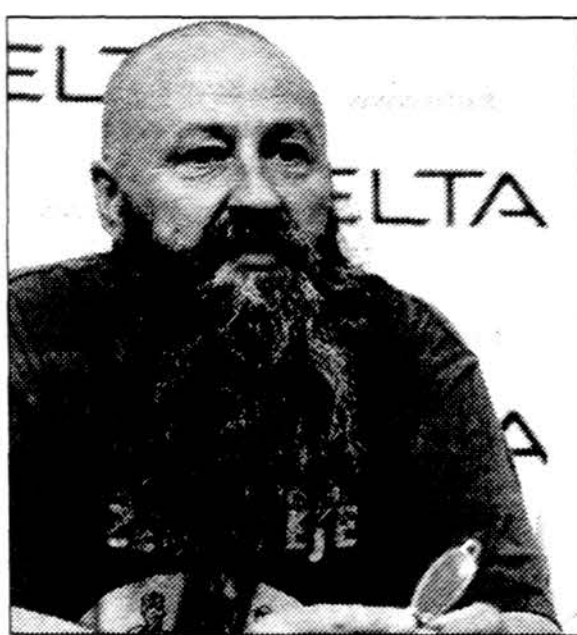
Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Osteoartritas ir judėjimo sveikata.
- Ar dera profiliuoti.
- Lydi šventadienis.
- Dažniau kalbėkimės — paprastai ir draugiškai.
- Kelionė į Jeruzalę (XLIII).
- Lietuvos savaitė.
- Medicinos menas — tikroji aistra ir pašaukimas.
- F. Strolia atsisveikino su Lietuvos Vyčių chorą.

Valiutų santykis

1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

A. Kontrimas lieka lietuviu

Antanas Kontrimas.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, birželio 4 d. (ELTA) — Telšišio Antano Kontrimo pastangos dėl įrašo pase, kad jis yra ne lietuvis, o žemaitis, nuėjo pernėk.

Sekmadienį išplatintą A. Kontrimo pranešimą apie leidimą gauti geidžiamą įrašą, pirmadienį paneigė Teisingumo ministerija.

Telšių rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyrius teisės aktų nustatyta tvarka pateikė Teisingumo ministerijai A. Kontrimo bylą dėl tautybės pakeitimo. Civilinės metrikacijos byloje buvo siūloma netenkinti A. Kontrimo prašymo pakeisti lietuvių tautybę į žemaičio. Atsisakymas motyvuotas teisės aktų nuostatomis, kurios numato, kad tautybę pakeisti turi teisę tie asmenys, kurie pasirenka kitą, tačiau vieno iš tėvų ar senolių tautybę.

Teisingumo ministerijos sekretorius gegužės 25 d. patvirtino Civilinės metrikacijos skyriaus išvadą dėl atsisakymo pakeisti tautybę.

Teisingumo ministerija informacinį pranešimą siunčia tik tuo atveju, kai asmenims leidžiama pakeisti vardą, pavardę ar tautybę. Patvirtinus neigiamą išvadą, informacinis pranešimas A. Kontrimui neturėjo būti siunčiamas, tačiau įvykus techninei klaidai, pranešimas buvo išsiųstas.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-04-07

THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

ORIGIN MIXED ADC 604
S53 P5 051508 GRATIS

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DALIUS KEDAINIS, MD
Lake St. Louis, MO

www.kedainisMD.com

OSTEOARTRITAS IR JUDĖJIMO SVEIKATA

Paklauskime vyresnių žmonių, kokios sveikatos problemos juos labiausiai vargina. Turbūt išgirsime keletą skirtingų atsakymų, bet vieni dažniausių nusiskundimų yra nugaros ir sąnarių skausmai. Iš tiesų, turbūt sunku rasti vyresnio amžiaus žmogų, kurio nevargintų lengvesni ar sunkesni sąnarių, kaulų ir raumenų negalavimai, skausmai, maudimai. Dažnai žmonės skundžiasi, kad jiems sunku judėti, net elementarius kasdienes asmens higienos ir namų ruošos judesiai kelia nemažai skausmo ir diskomforto. Liaudiškai tariant, daug žmonių skundžiasi „sąnariais“, „artritu“ ir panašiai. Mediciniškai šnekant, dažniausia šių negalavimų priežastis yra osteoartritas ar tiesiog degeneracinis artritas.

Osteoartritas yra dažna sąnarių liga, dažniausiai išsivystanti vyresniame amžiuje. Iš esmės pirmieji ligos požymiai atsiranda kiek anksčiau, pradėjus nusidėvėti sąnarinėms kremzlėms. Sąnarius kaulų galus dengia sąnarinės kremzlės. Laikui bėgant, intensyviai naudojant sąnarius, ar sergant viršsvoriu, dėl padidėjusio fizinio krūvio sąnarinės kremzlės intensyviai dėvisi, šiurkštėja, trūkinėja, kaskart vis plonėdamos ir vėliau visiškai apnuogindamos sąnarius kaulų galus. Kaulų galai

trinasi vieni į kitus, sukeldami padidėjusį jautrumą, uždegimą. Kartais kompensuodami šį nuolatinį dirginimą, kaulai deformuojasi, atsiranda kaulinės išaugos („spygliai“), gana gerai matomi mažesniuose sąnariuose (pvz., rankos, pirštų). Šias kaulines ataugas lengva apčiuopti, jie yra gumbeliai sąnarių šonuose. Dažniausiai sergama plaštakos, pirštų, stuburo slankstelių, klubų, kelio osteoartritu. Nors dažniau šia liga susergame vyresniame amžiuje, įvairūs sužeidimai, traumos, darbo ar pomėgių pobūdis, kai nuolat intensyviai naudojami tie patys sąnariai, gali paspartinti šios ligos vystymąsi ir ją susergama anksčiau.

Osteoartritas dažniausiai pasireiškia įvairaus intensyvumo skausmu, sąnarių sustingimu, traškėjimu ar trinties garsais judant, sąnarių patinimu ir sustingimu, ypač rytais, sąnario deformacija, judesio laisvumo ir amplitudės sumažėjimu, aplinkinių raumenų silpnumu ar skausmu.

Osteoartritas dažniausiai nustatomas išsamiau apklausus ir apžiūrėjus ligonį, reikalui esant, atlikus kelis paprastus kraujo tyrimus ar paėmus mažą kiekį sąnarinio skysčio (šiuo metu tektų specialia adata paimti mėginį iš skaudamo sąnario ertmės), atlikus sąnario rentgeno

nuotraukas.

Pagrindiniai šios ligos gydymo tikslai yra sumažinti fizinį krūvį pažeistiems sąnariams, taipgi palengvinti skausmą, sustingimą ir sutinimą. Dažniausiai vartojami vaistai malšinti skausmą („Acetaminofenas“, AKA „Tylenol“), ar skausmą ir uždegimą malšinantis (NSAID nesteroidiniai priešuždegiminiai vaistai: „Advil“, „Motrin“, „Aspirin“). Ši vaistų grupė gali pažeisti inkstus ir skrandžio opaligę, tad juos reikėtų vartoti saikingai ir pasitariant su gydytoju. Kita vaistų grupė, pasižyminti tikslesniu poveikiu ir mažesniais pašaliniais poveikiais, yra COX-2 inhibitoriai, pvz. „Celebrex/Celecoxib“. Šiam vaistui reikia recepto. Paprastos priemonės (karšti ar šalti kompresai, skausmą malšinantis kremas) taip pat gali padėti palengvinant skausmą. Turbūt nereikia net minėti, kad patartina sumažinti kūno svorį, vengti darbo ar poilsio pomėgių, traumuojančių sąnarius. Fizinė terapija gali palengvinti ligos požymius, atpalaiduoti ir sustiprinti aplinkinius raumenis, pagerinti judesio laisvumą. Jei šios paprastos priemonės nepadeda, daktaras gali rekomenduoti steroidų injekcijas į sąnarį ar net sąnario pakeitimo operaciją. Taipgi klinikiniais tyrimais buvo įrodyta, kad chondroitinas ir gliukozaminas (natūraliai randamos sudėtinės kremzlės medžiagos) gali sulėtinti sąnarių pažeidimą.

Osteoartritas yra lėtinė liga, kuria sergama visą likusią gyvenimą. Tad vertėtų pagalvoti ne tik, kaip palengvinti kasdieninius ligos požy-

mius, kaip pagerinti gyvenimo kokybę, bet ir apie tai, kaip taisyklingai ir saugiai judėti, tausojant sąnarius, vengiant didesnio krūvio ir užbėgant už akių galimoms traumoms. Tad nepakanka pasirūpinti gera ir patogią avalynę, bet vertėtų pagalvoti, kaip taisyklingai ir saugiai vaikščioti.

Tad jei nusprendėte, kad norėtumėte intensyviau vaikščioti, pirmiausia reikėtų įvertinti savo judėjimo riziką ir pasitarti su gydytoju. Reikėtų įvertinti savo pajėgumą, sąnarių būklę ir stabilumą, riziką parkristi. Gavus daktaro sutikimą, pradėkite reguliariai mankštintis.

Stenkitės kuo daugiau įtraukti tokius pratimus, kurie paskatins kūno pratimus, sustiprins nugaros ir liemens raumenis ir stuburą, t.y. vaikščiojimas, bėgimas, plaukimas. Šie pratimai ne tik sustiprins jūsų kūną, bet pagerins raumenų toną, padės išsaugoti laikyseną ir balansą, sumažins parkritimų riziką.

Prieš pradėdami intensyviau vaikščioti, padarykite „apšilimą“, pramankštinkite savo galūnių raumenis.

Nukelta į 9 psl.

„MEDICINOS MENAS“ – TIKROJI AISTRA IR PAŠAUKIMAS

Sausio mėnesį „Draugo“ redakcija sulaukė Daliaus Kedainio, MD laiško, kuriame gydytojas apgailestavo, jog, skaitydamas „Draugą“, neranda jo taip pamėgtų dr. Jono Adomavičiaus straipsnių sveikatos temomis. Norėdamas užpildyti šią spragą, pasidalinti su skaitytojais savo sukauptomis žiniomis, paprasta, kiekvienam suprantama kalba, o ne „medicininiu žargonu“, gydytojas Kedainis pasisiūlė rašyti mūsų laikraščiu. Jo patarimus laikraštis pradėjo spausdinti nuo šių metų pradžios, juos ne vienas mūsų skaitytojas iš karto pamėgo. Bet turbūt daugeliui smalsu, kas yra šis žmogus, kodėl jis rašo „Draugui“, kokia jo paties specializacija, kaip jis atikeliavo į JAV? To paties smalsumo vedami nutarėme pakalbinti gydytoją Dalių Kedainį.

Dalius Kedainis su dukterimi Emilia Kristina Saint Louis, MO.

— Daugelis skaitytojų iš karto pamėgo Jūsų sveikatos rubriką mūsų laikraštyje. Gal galėtumėte trumpai prisistatyti jiems: iš kur esate kilęs, kur augote, mokėtės bei kaip susidomėjote medicina?

— Mudu su žmona abu esame kilę iš Kauno, Kaune gimę ir užaugę, čia baigėme ir medicinos mokslus. Turbūt apsispręsti studijuoti mediciną man labiausiai padėjo draugai. Dar būdamas vidurinės mokyklos baigiamosiose klasėse, labai domėjaisi biologija, dalyvaudavau miesto ir respublikinėse biologijos olimpiadose. Kaip ir reikia tikėtis, teko susipažinti su nemažai įdomių ir gabių draugų, praleidome nemažai laiko besiginčydami ir aptarinėdami įvairius žmogaus anatomijos ir fiziologijos procesus. Labai mėgau žmogaus kūno sandaros grožį ir funkcinį darnumą. Turbūt šis troškulys palaikyti harmoniją ir atvedė mane prie sprendimo studijuoti mediciną, kovoti su ligomis. Į Kauno medicinos institutą įstojau 1990 metais, iš karto po vidurinės mokyklos baigimo. Pirmiausia medicinos studijas (universitetą) aš baigiau Lietuvoje, JAV mokiausi toliau, rezidentūrą pabaigiau Čikagoje ir tada pradėjau dirbti gydytoju.

Nukelta į 8 pl.

Mieli „Draugo“ skaitytojai,

Klausimus dr. Daliaus Kedainio skyreliui „Klausiame–atsakome“ siųskite į „Draugą“ adresu: Draugas 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba el. paštu: redakcija@draugas.org

DRAUGAS (USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00 • 3 mėn. \$45.00
Pirma klasė: kasdieną \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00
• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00
| Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorius –

kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

AR DERA PROFILIUOTI?

ALEKSAS VITKUS

Man jau seniai knietėjo panagrinėti profilavimo problemą, bet vis nedrįsau, nes nebuvau tikras, kaip dabar amerikiečių spaudoje dažnai minimas „profiling“ galėtų būti nepriekaištingai išverstas į lietuvių kalbą. Neiškentęs, žvilgtelėjau į didįjį (gal ir ne patį didžiausią) 1993 m. Vilniuje išleistą „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“, ir radau, kad anglišką žodį „to profile“ galima pasakyti lietuvišku „profiluoti“.

Jei taip, tai bandysiu. Didžiausia nelaimė yra ta, kad nors Amerikos vyriausybė ir įvairūs jos saugumo organai daro viską, ką gali, siekiant apsaugoti jos piliečius ir svečius nuo teroristų veiksmų, kai tik liberalioji „American Civil Liberties Union“ (ACLU) tame žiūri bet kokį, kad ir mažiausią, profilavimą, iškyla didžiausias triukšmas, pasipila protestai, jog tuo yra pažeidžiamos tokių „profiluotų“ žmonių konstitucinės teisės, o valstybinės įstaigos yra apkaltinamos praktikuojančios rasizmą.

Šiandien Amerikos oro uostuose kiekvienas keleivis turi praeiti taip vadinamą saugumo ar „security“ patikrinimą, kuris keleiviui sudaro daug nepatogumų, jo vykdymas brangiai kainuoja ir trukdo sklandžiam oro transportui. Bandant kaip nors tą tikrinimą pagreitinti, kai kur yra mėginama praktikuoti aklą arba atsitiktinį (random) būdą tikrinti keleivius. Paprastai kalbant – kaip papuola, iš ilgos keleivių eilės saugumo agentai pasirenka tik kas kelintą „auką“, ir ją iš pagrindų tikrina. Apmaudu yra stebėti, kaip taip griežtai gali būti tikrinama kokia nors susilinkusi, vos pastovinti aštuoniasdešimtmetė moterėlė, kuriai reikia net ir batus nuslauti, kai tuo tarpu be jokio tikrinimo praeina jaunas, stiprus tamsaus veido ūsuotas vyras, aiškiai kilęs iš kurio nors arabų krašto, tikriausiai musulmonas.

Ar nereikėtų tokį irgi sustabdyti ir paegzaminuoti kokias penkias minutes? Galimybė, kad taip surastume potencialų teroristą, būtų daug didesnė, negu akiai tikrinant senutes ar mažus vaikus. Bet tai būtų profilavimas – šauktų ACLU liberalai. Gal ir taip, bet pažiūrėkime į faktus.

Beveik visi žinomi terorizmo veiksmai buvo atlikti jaunų arabų vyrų, islamo pasekėjų, fanatikų fundamentalistų musulmonų. Keli pavyzdžiai. 1972 m. Muenchen olimpiadoje nuo teroristų rankos žuvo vienuolika Izraelio atletų. 1983 m. Beirute susprogdintos JAV jūrų pėsčiųsų kareivinės, pareikalavusios šimtus jaunų karių gyvybių. TWA skrydžio 847 (1985 m.) ar „Pan Am“ skrydžio 103 (1988 m.) įvykdyti lėktuvų susprogdinimai, JAV ambasadų susprogdinimai Kenijoje ir Tanzanijoje (1998 m.), sprogimas USS Cole karo laive (2000 m.), baisusis 09/11 įvykis New York (2001 m.), Madrido ir Londono traukinių sprogdinimai (2004 ir 2005 m.).

Visi šie teroro aktai buvo atlikti islamistų. Žinoma, yra ir išimčių. Atsimename mūsų pačių Amerikoje užaugusį Timothy McVeigh, 1995 m. Oklahoma City susprogdinusį federalinį pastatą. Arba Richard Reid, kuris net savo batuose nešiojo sprog-

menis. Todėl niekas nesako, kad reikia tikrinti tik tamsios spalvos žmones iš Artimųjų Rytų ar pietinės Azijos.

Teko skaityti, kad ta linkme jau kažkas yra daroma. JAV Transporto saugumo tarnybos mokslininkai jau bando labai sudėtingas technologijas mašinas, kurios galės keleivį patikrinti, ar jis turi „piktų kėslų“ (hostile intent). Tam nustatyti mašina greitai surinks duomenis apie jo kraujospūdį, pulsą, prakaitavimą ir t.t., jam atsakinėjant į agento klausimus, pvz., „Ar jūs turite su savimi narkotikų, ginklų?“ Apklausos metu kompiuteris užrašys keleivio balso ir veido išraiškos pokyčius ar net rankų mostus (body language). Bendrai, kompiuteris nutars, ar apklausiamasis bando paslėpti savo emocijas ir jausmus.

ACLU nepritaria ir tokiai sofistikacijai, bijodama, kad ir į čia gali nejučiomis įsiskverbti kokia nors rasizmo pajauta. Kitaip sakant, kai mūsų priešai sugalvoja vis išradingesnius būdus, kaip žudyti amerikiečius, mes su įnirtimu ieškome, kaip švelniau galėtume tuos galimus priešus apklausti. Ir tas nesutarimas tarp JAV Transporto tarybos ir ACLU vyksta ir dabar, kai 99 proc. teroristų yra arabai ar kiti Pietų Azijos žmonės, kurie visais 100 proc. yra musulmonai! Sunku suprasti galvosena, kad yra nemoralu tokiu nepatogumu apsunkinti kokį, pvz., Pakistano musulmoną, kai mes lygiai taip pat apsunkiname ir kokį, pvz., baptistų religijos moterėlę iš Utah.

Nepitaria tam nė patys tariamai taikingi islamo išpažinėjai, perspėdami agentus, jog toks sofistikškas apklausinėjimas gali priversti prie diskriminacijos jau vien dėl to, kad musulmonų elgsena esanti kitokia, negu mums yra įprasta. Ačiū Dievui, yra ir šią problemą teisingai suprantančių protingų musulmonų. Al-Arabiya TV kanalo vadovas Abdul Rahman al-Rashed šitaip aiškina: „Aišku, kad ne visi musulmonai yra teroristai, tačiau yra lygiai taip pat aišku, net skaudu, kad beveik visi teroristai yra musulmonai, ir mes niekada nepataisysime savo vardo pasaulyje, kol nepripažinsime gėdingo fakto, jog terorizmas yra tapęs islamo išraiška, beveik monopolis, kurį islamo pasekėjai, vyrai ir moterys, praktikuoja vis daugiau.“ Rashed dar turėjo pilietiškos drąsos pridurti, kad „jei statistika rodytų, kad žmonės, kurie atrodo kaip aš, padaro daugiau terorizmo aktų, aš neturėsiu nieko prieš, jei agentai mane turės ištraukti iš eilės, kad įsitikintų, jog aš ne teroristas. Mano paties saugumas yra vertas to sugaišinimo ir nepatogumo.“

Kodėl su tuo negali sutikti ACLU advokatai liberalai? Vis dėlto yra vilčių. Štai George Washington universiteto teisės profesorius John Banzhaf šitaip argumentuoja: „Profilavimas nepažeis JAV konstitucijos, jei laikysimės Aukščiausiojo Teismo nustatytų gairių, kur rasė ar etninė kilmė nebus vienintelis kriterijus. Reikia atsižvelgti į tiriamojo elgseną, lytį, amžių, apsirengimą ir pan.“ Profesorius dar primena, kad ir „affirmative action“ tam tikra prasme yra profilavimas ir klausia: „Jei leidžiame profiluoti, atrenkant studentus

LYDI ŠVENTADIENIS Švenčiausioji Trejybė — Šventoji tyla

Jėzus bylojo savo mokiniams: „Dar daugel jums turėčiau kalbėti, bet dabar jūs negalite pakelti. Kai ateis toji Tiesos Dvasia, jūs jį ves į tiesos pilnatvę. Ji nekalbės iš savęs, bet skelbs, ką bus išgirdusi, ir praneš, kas turi įvykti. Ji pašlovins mane, nes ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs. Visa, ką Tėvas turi, yra ir mano, todėl aš pasakiau, kad ji ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs“ (Evangelija pagal Joną 16, 12-15).

Mons. Adolfo Grušo pamąstymas

Šį sekmadienį, kai kalbame apie Švenčiausiosios Trejybės paslaptį, niekaip neapsieisime neprisiminę Šventosios Dvasios vaidmens tikinčiojo gyvenime. Tik Šventosios Dvasios dėka mūsų buvimas įgyja dinamiškumą ir mes judame pirmyn, nežiūrint pasitaikančių gundymų pasiduoti inercijai ir sustingti vietoje. Lygiai taip pat Šventoji Dvasia mums padeda geriau suvokti tikėjimo paslaptis: tai, ką jau, atrodo, žinome ir, drauge, be ko niekaip negalime gyventi. Evangelijos ištraukoje, skaitomoje šio sekmadienio Mišių metu, girdime Jėzaus žodžius apie Šventosios Dvasios veikimą: „Kai ateis toji Tiesos Dvasia, jūs jį ves į tiesos pilnatvę.“

Šventoji Dvasia veikia, skatindama mus įsigilinti į mūsų būties gelmes, atsisakant paviršutiniškumo ir besąlygiško pritarimo. Šventosios Dvasios mes esame skatinami tapti „mąstančiais“ žmonėmis. Tik apmąstant save, įmanoma pakilti ir į aukštesnių paslaptių suvokimą. Galima pasakyti, jog paties Dievo paslaptis, mums apreikšta Švenčiausiosios Trejybės dogma, irgi savo esmę mūsų protui atskleidžia ne tada, kai mes spekuliuojame išmintingų teologų teiginiais, bet tada, kai, vedami Šventosios Dvasios, įsigiliname į savo jausmus ir savo sieloje pajuntame Dievo buvimą.

Kartu tenka konstatuoti, kad tikrai ne visi tikintieji pasinaudoja ta galimybe. Pasišventusieji maldos gyvenimui labai vertina mąstymą ir kontempliaciją. Jų pagalba įmanoma priartėti prie Dievo paslapties, atverti savo širdį Jo malonei, tačiau nemažai daliai tikinčiųjų šios dvasinio gyvenimo priemonės yra tarsi kažkokia „nežinoma žemė“, kurioje jie jaučiasi nejaukiai, nežino, ką daryti. Sakyčiau, tai sąlygoja ir noras turėti tokį tikėjimą, kuriame viskas nustatyta „nuo – iki“. Žmonės žino, kad reikia dalyvauti Mišiose, kad reikia melstis ir guodžia save mintimi, jog atlieka pareigą, automatiškai kartodami jiems ne visiškai suprantamus ir nepaliečiančius širdies žodžius, uoliai vykdydami apeigoms vadovaujančio kunigo nurodymus, bet drauge nė per žingsnį nepriartėdami prie Dievo meilės, esančios Švenčiausioje Trejybėje, suvokimo. Vyskupai ir ku-

nigai, komentuodami šią situaciją, paprastai kalba apie tikinčiųjų „tradicškumą blogąja prasme“, apie „sąmoningumo trūkumą“, bet labai retai kas pastebi, jog, norint gilesnio tikėjimo, žmogui reikia suteikti galimybę pasinerti į tylą. Sakyčiau, kad mums visiems trūksta tylos.

Šiuo atveju nekalbu apie pasaulio triukšmą, ant kurio taip mėgstame sukrauti visas savo tikras ir tariamas problemas. Noriu priminti situaciją, kuri kartais net ir pačių švenčiausių apeigų metu neleidžia susitelkti ir padaryti tai, apie ką kalba Jėzus: leisti Šventajai Dvasiai vesti mus pačius į mūsų sielos gelmes. Labai dažnai mūsų apeigos yra tiesiog perkrautos audringos veiklos, atrodytų, net atsikvėpti nėra kada: giesmės, maldos, paaikškinimai, patarimai, bendri atsakymai ir vėl giedojimai, maldos, skaitiniai, komentarai... Ko gero, tikintysis gali pasijusti tarsi įsuktas į nepaliaujamą galingą verpetą, kuris neša jį tolyn, neleidžiamas nė akimirklai sustoti.

Be abejo, gerai žinau, kad Mišios — tai tikinčiųjų bendruomeninė auka ir malda, tačiau drauge labai reikalinga ir galimybė kiekvienam joje dalyvaujančiam žmogui pasinerti į tylą. Dažniausiai matome visiškai priešingą vaizdą. Perskaicius Šventąjo Rašto skaitinį nuaidi „Dėkojame Dievui“ ir tuojau pat, be jokios pertraukos pasigirsta atsakomoji psalmė, kunigas baigia homiliją ir tuojau pat visi pašoka ant kojų, kad pradėtų kalbėti apie savo tikėjimą, apie kurį net neturėjo progos susimąstyti. Įsipareigojama tik žodžiais, atsakoma skubotai, net nesusimąstius, ko prašome. Nėra laiko mąstyti, prisiminti, pritaikyti sau girdimų žodžių... Priimant Komuniją giedama ir net po jos, darant pauzę, tarsi išsigandus tylos, skubiai pradeda dar viena giesmė...

Trūksta tylos. Tylos, kurioje vyko visi svarbiausi pasaulio išganymo įvykiai. Net sakyčiau, kad tie įvykiai tebesitęsia, kai mes sugebame savo širdis atverti tylai ir leidžiame Šventajai Dvasiai kalbėti mums. Tik tyloje mes galime priartėti prie Dievo, nes Jis pats yra Didžioji Tyla ir Paslaptis, kuri myli tylėdama.

Pagal „Vatikano radiją“ parengė
N. Šmerauskas

universitetinėms studijoms, kodėl negalime profiluoti, bandant nuo teroristų apsaugoti lėktuvų keleivius?”

Prisiminkime, kad kai Robert F. Kennedy buvo vyriausias JAV prokuroras ir kai jis ieškojo Ku Klux Klan teroristinės organizacijos narių, jis tikrai jų neieškojo tarp juodųjų

amerikiečių. Kitaip sakant, jis „profilavo“. Pasakojama, kad kai žinomas PUSH organizacijos veikėjas Jesse Jackson kartą ėjo naktį tamsia nykia gatve, jis staiga išgirdo už savęs žingsnius. Nusigandęs atsisuko ir išvydo baltą vyriškį. Kaip jis pats prisipažino, jo baimė staiga atlyžo. Ar tai nebuvo profilavimas?

DAŽNIAU KALBĖKIMĖS — PAPRASTAI IR DRAUGIŠKAI

DANUTĖ BALČIŪNIENĖ

Tą įsimintą gegužės 5-osios rytą Floridos Pietvakarių apylinkės lietuviams buvo karšta ne tik nuo kaitrių saulės spindulių, prie kurių jie, tiesą sakant, jau yra įpratę, bet labiau nuo to, kad tuoj tuoj pradės rinktis žmonės į Floridos lietuvių regioninį suvažiavimą, o suspėti reikia dar tiek daug. Juk kai neturi savo patalpų, viską reikia nuomotis, nieko negali paruošti iš anksto. Tad kol vieni repetavo, kiti tuo pat metu tvarkė salę, atliko kitus paruošiamuosius darbus, kažkas jau išvyko į oro uostą pasitikti atskrendančių lėktuvu. Šeiminių baigė gaminti užkandžius, kaitė kavą ir arbatą. Juk ne juokas – atvyksta atstovai ne tik iš įvairių Floridos kampelių — net iš Atlantos, kuri taip pat priklauso JAV LB Floridos apygardai, bet ir JAV LB Krašto valdybos atstovės Elona Vaišnienė ir Sigita Šimkuvienė-Rosen bei Floridos apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas.

Beje, Elona Vaišnienė mūsų apylinkėje – ypatinga viešnia, tik jos dalykiškos, nuoširdžios ir savalaikės pagalbos dėka prieš dvejus su puse metų Floridos pietvakariuose gyvenantys lietuviai susibūrė ir įkūrė dar vieną JAV LB apylinkę. Na, o Sigita Šimkuvienė – Rosen yra šio suvažiavimo įkvėpėja ir viena iš organizatorių po to, kai Kęstutis Miklas metams atidėjo čia turėjusį įvykti Floridos apygardos suvažiavimą, teigdamas, kad nebus apie ką kalbėti...

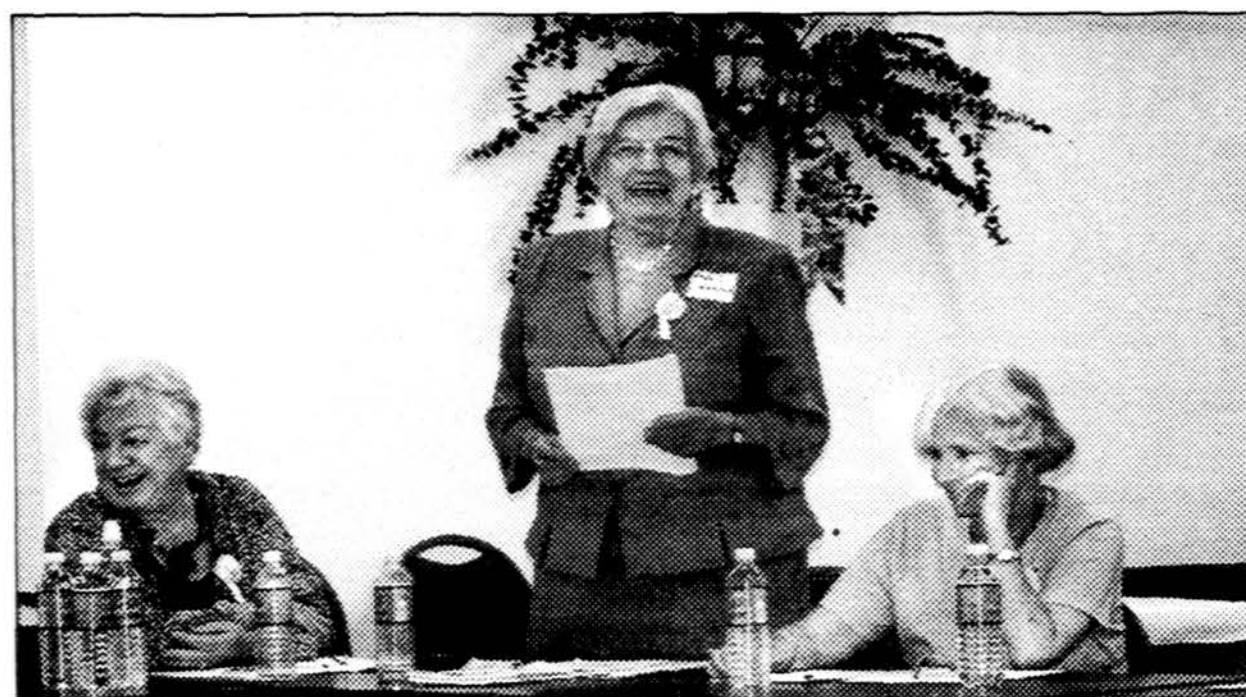
Suvažiavimas prasidėjo jaudinančiomis eilėmis apie Lietuvą, kurias skaitė Giedrė Avellino, Inga Balčiūnienė, Irma Gulbinaitė ir Danutė Balčiūnienė, o taip pat nuostabi Ingos ir Olego Balčiūnų sukurta daina,

kurią, pritardamas gitara ir padedant skaitovėms, padainavo Olegas. Tada sveikinimai, susipažinimas, Lietuvos himnas.

Apie apylinkėse vykstančią įdomią ir įvairiapusę veiklą papasakojo Palm Beach apylinkės ir Floridos apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas, St. Petersburg apylinkės pirmininkė Vida Meiluvienė, Floridos Pietvakarių – Danutė Balčiūnienė bei Atlantos apylinkės valdybos nariai Simona Tamošiūnaitė ir Domas Asanavičius.

Diskutuojant ir dalijantis patirtimi, paaiškėjo ir pagrindinės problemos, kurių svarbiausia – dar pasitinkantis nesusikalbėjimas tarp vyresnės ir jaunesnės kartos lietuvių. Tą pabrėžė ir gerb. Angelė Karnienė, labai įdomiai ir vaizdžiai papasakojusi apie St. Petersburg Lietuvių klubo veiklą. Senos tradicijos, įdomi kultūrinė veikla, puikios patalpos, o trečiabangiai čia lankosi retai. Niekaip nepavyksta jų prisikviesti. Kodėl? Palm Beach apylinkėje šalia vyresnės kartos lietuvių susibūrė jaunimas, kurio net penki atstovai atvyko į suvažiavimą. Jau vyksta kažkokia bendra veikla, nutiestas draugystės takelis, bet jis dar toks trapus ir silpnas. Kaip suburti jaunus ir vyresnius į gražų ir draugišką būrį? Kaip išmokyti nepriekaištauti vieni kitiems už bet kokią smulkmeną, būti pakantiems ir tolerantiškiems? Juk tikslai visų tie patys. Ir kažkurią akimirką suvokiau – reikia dažniau kalbėtis, va taip, kaip šiame suvažiavime, paprastai ir draugiškai, dažniau susirinkti ir leisti žmonėms išsakyti savo mintis, išsiaiškinti nesusipratimus ir nuoskaudas. Ir kompromisas būtinai bus surastas.

Po to pasisakė lituanistinių mo-

Kalba Angelė Karnienė iš St. Petersburg, kairėje – St. Petersburg apylinkės pirmininkė Vida Meiluvienė, dešinėje – Elvyra Vodopalienė.

kyklų vadovės: Jūratė Barkauskaitė-Meister („Saulės krantas“) ir Inga Balčiūnienė („Ąžuoliukas“), apie Atlantoje veikiančią „Saulės“ mokyklą trumpai papasakojo Simona Tamošiūnaitė. Viena didžiausių problemų — patalpų paieškos, o ir susiradus

Kalba Jūratė Barkauskaitė-Meister iš West Palm Beach.

kartais jos pernelyg brangiai kainuoja, be to, tokiose patalpose neturi jokio savo kampo, kur galėtum laikyti įvairias priemones, ypač technines, vadovėlius, kitas knygas ir pan. Tad ir pamokoje gali naudotis tik tuo, ką mokytojai sugeba atsinešti „ant kupros“. Dėl šios problemos nuspręsta kreiptis į JAV LB Švietimo tarybą ir prašyti, kad parašytų laišką, kuriuo remiantis galėtume prašyti vietinės valdžios suteikti lituanistinėms mokykloms nemokamas patalpas. Na,

gal ir ne visoms, kad tik pasisektų. Juk tokių mokyklų nėra daug.

Mokytojos kalbėjo ir apie tai, kad nemaža dalis trečiabangių vaikų tėvelių nesupranta šio darbo svarbos. Yra ir tokių, kurie namuose su savo atžalomis jau kalbasi angliškai. Kaip išsiaiškinti tėveliams, kad norint, jog vaikai nepamirštų gimtosios kalbos, būtinos visos priemonės, o pirmiausia – šeimoje su jais kalbėti lietuviškai? Po to – lituanistinė mokykla, stovyklos ir, pagal galimybes, atostogos Lietuvoje. Svarbios visos grandys, bet kaip paprastai žmonės nevertina tų galimybių, kurios yra šalia. Džiugu, kad planuojama vaikams, sėkmingai baigusiems lituanistines mokyklas, suteikti kreditus ir užskaityti tai kaip antros kalbos mokymąsi. Tai būtų stiprus paskatinimas, kaip ir tai, kad ateityje studentams, gerai mokantiems lietuvių kalbą, atsirastų galimybė atlikti praktiką Lietuvoje.

Jaunimo vadovės Jolita Dromanaitė iš West Palm Beach ir Gitana Galvanauskaitė iš Floridos Pietvakarių papasakojo apie įdomią jaunimo veiklą. Jolita pasakojo apie įspūdingus jau praėjusius ir būsimus renginius, kuriuose kvietė ne tik visus dalyvauti, bet ir prisidėti juos organizuojant. Gitana rodė nuotraukas ir kalbėjo apie įdomias bei turiningas išvykas ir apie tai, kad užsiimdama tik jaunimui įdomia veikla, kartu prisideda organizuojant ir dalyvaujant visuose Floridos Pietvakarių apylinkės susibūrimuose. Domas Asanavičius iš Atlantos papasakojo apie sportinę veiklą ir kvietė dalyvauti jų apylinkėje vykstančiuose koncertuose.

Jaunimo suvažiavime buvo tikrai daug ir, atrodo, kad susidraugavę jauni žmonės ir toliau gražiai bendraus ir pagaliau suras tą stebuklingą raktelį į visų Floridos Apygardoje gyvenančių lietuvių širdis.

Visą pirmos suvažiavimo dienos oficialiąją dalį vainikavo visus sudominęs Sigitos Šimkuvienės-Rosen pasakojimas apie JAV LB Krašto valdybos darbo gaires.

Kad ilgos diskusijos neprailgtų, pertraukėlės metu „Ąžuoliuko“ lituanistinės mokyklos vaikai parodė spektakliuką apie paršiukus, o pavaikare visi išvyko į Saulėlydžio vakarinę nuostabią Sanibelo saloje, kur ne tik drauge palydėjo saulę, linksminosi, kalbėjosi ar tiesiog grožėjosi gamta, bet ir vaišinosi gardžiais čia pat keptais šašlykais ir kitais skanumynais. Net ir gamta tą vakarą buvo gailėstinga – tropinė liūtis praplūpo tik tada, kai jau važiuome namo.

Antroji suvažiavimo diena

Antrąją suvažiavimo dieną Jūratė Barkauskaitė-Meister pristatė Floridos lietuvių renginių kalendorių. Ji paaiškino, kaip jį susirasti ir kaip

Antroji suvažiavimo diena prasidėjo nuo dar vienos bendros nuotraukos.

kiekviena apylinkė gali jame įrašyti būsimus savo renginius. Tai taip pat vienas iš būdų kuo daugiau įtraukti jaunų žmonių į LB veiklą.

Rimgailės Zotovienės sudaryta knyga „Lietuviai Floridoje“ pristatė Jolita Dromantaitė. Visi domėjosi šiuo leidiniu, klausė, ar bus tęsinys, kaip būtų galima prisidėti papildant ir teikiant informaciją, ar ji bus išleista didesniu tiražu, prisiminė, kas anksčiau rinko panašią informaciją, siūlė, kad tekstas būtų pateiktas lietuvių ir anglų kalbomis ir kas galėtų, jei reikia, padėti.

Dr. Elona Vaišnienė papasakojo apie PLB ir LR Seimo komisijos veiklą, po to paskaitė visus labai sudominusią paskaitą „LB – vitaminas demokratijai Amerikoje (gal net ir Lietuvoje)“, kuri tarsi įprasmino visą suvažiavimo darbą.

Pabaigoje Sigita Šimkuvienė-Rosen kalbėjo visus dominančia tema – dėl dvigubos pilietybės, – ir apibendrino tai, kas buvo nuveikta per dvi suvažiavimo darbo dienas.

Neliko pamiršta ir Motinos diena, kuri šiemet Lietuvoje kaip tik buvo švenčiama gegužės 6 d. Išklusius jaudinančio suaugusiųjų ir vaikų montažo, iš vietos pakilo Vida Tomkevičienė iš West Palm Beach ir gražiomis eilėmis dar kartą pasveikino susirinkusiuosius.

Bendros nuotraukos, suvenyrai, pasikeitimas adresais ir, atrodo, niekada nesibaigiantys smagūs pašnekesiai, nes vis dar kažką norisi išsiaiškinti, paklausti. Atrodo, pasitaisė ir Floridos apygardos pirmininko Kęstučio Miklo, pradžioje piktokai aiškinusio, kad šis suvažiavimas neturi jokios galios, nuotaika. Aišku, jis

Eilės ir daina apie Lietuvą. Iš kairės: Danutė Balčiūnienė, Giedrė Avellino su dukrele Izabella-Barbora, Olegas Balčiūnas, Inga Balčiūnienė ir Irma Gulbinaitė.

Iš kairės: Inga Balčiūnienė ir Gitanė Galvanauskaitė iš Floridos Pietvakarių apylinkės, Domas Asanavičius ir Simona Tamošiūnaitė iš Atlantos, Vida Meiluvienė iš St. Petersburg ir JAV LB Krašto valdybos atstovė Sigita Šimkuvienė-Rosen.

teisus, tai ne apygardos suvažiavimas, čia negali būti priimami oficialūs nutarimai, bet tai, kas buvo išsakyta ir aptarta per dvi dienas, tikiuosi, išaugs į gražų draugystės ir nuoširdaus bendradarbiavimo medį. Na ir kas, kad atstovai į šį suvažiavimą nebuvo oficialiai rinkti, užtat organizatoriai galėjo kviesti visus lietuvius, o susirinko tie, kuriems iš tiesų svarbi lietuviška veikla ir lietuviybės išlaikymas. Ir tai, kad kartu su vyresniaisiais dalyvavo ir didelis būrys jaunimo, dar kartą rodo, kad jauni žmonės tikrai nėra abejingi ir pasyvūs, tik reikia jiems suteikti daugiau informacijos, draugiškai paskatinti, paraginti ir... „neužsiplėšti“ didžiulių kainų, organizuojant įvairius renginius. Aktyvus žmogus ir taip nemokamai aukoja laisvalaikį kitų labui, vykdamas bendruomenės reikalus

praranda savo darbo valandas, brangiai moka už kelionę, o čia dar reikia susimokėti už prabangų viešbutį ir maitinimą restoranuose. Žinoma, organizatoriams taip lengviau, paprasčiau ir naudingiau, bet daugumai trečiabangių tokie brangiai kainuojantys renginiai neretai būna tiesiog „neįkandami“.

Nedidelei mūsų bendruomenei suruošti šį suvažiavimą tikrai nebuvo lengva, bet Apylinkės valdybai, kaip ir visada, nuoširdžiai talkino būrys pagalbinių ir viskas, atrodo, visai neblogai pasisekė.

Po trumpos pertraukėlės suvažiavimo dalyviams ir Floridos Pietvakarių apylinkės lietuviams koncertavo Vytautas Babravičius. Šios apylinkės žmonėms tai buvo pirmas atlikėjo iš Lietuvos koncertas.

Tuo tarpu mums tarpusavy lenkiškai kalbant, maitinės viršininkas žydas, kuris buvo įsakęs turkams mus suimti, supratęs mūsų tarmę, turkams paėjus toliau, priėjo prie mūsų, pasisakė pats esąs mūsų tautietis, kilęs iš Rusijos miesto Chelmo. Prašė atleisti, kad su mumis nelabai civilizuotai pasisveikino. Nuolankiai pasiūlė mums savo paslaugas ir, kol tik buvome Kaire, mandagiai mus aplankydavo.

Paskui susėdė ant asilų, tarp sodų įjojome į miestą pas Venecijos konsulą Georgijų Emą. Jam pasakėme, kad iš tolimų kraštų esame atvykę, prašėme padėti išsinuomoti užėigą. Buvo mums labai draugiškas, ir šv. Mišias kartu su juo išklauseme, bet pats, būdamas ne per seniausiai atvykęs, dar ne visai gerai pažinodamas vietos aplinkybes, patarė mums kreiptis į Prancūzijos konsulą Paulių Marianą, taip pat venecijietį. Šis jau buvo daugiau kaip dvidešimt metų šiame mieste išgyvenęs, labai gerai viską žinojo, mokėjo turkų ir arabų kalbas. Jo namuose taip pat radome du tėvus jėzuitus: Joną Krikštytoją Elianą, kuris, kaip anksčiau užsiminėme, buvo Damasko maronitams ir Libano kalnų patriarchui atvežęs popiežiaus Grigaliaus XIII siunčiamus apeiginius rūbus, tai pat Pranciškų Sasą, kuris tuo metu, kai išplaukėme iš Venecijos, to paties popiežiaus Grigaliaus pasiūstas, rengėsi plaukti į Aleksandriją. Buvo ir trys šv. Pranciškaus vienuolijos vienuoliai, nes šio konsulo namuose yra katalikų koplytėlė.

Tai gi minėtasis Marianas mums leido apsistoti kituose savo namuose, priešais Venecijos konsulatą. Pasišaukė iš dzermos kitus mūsų šiek, ten ir susikraustėme. Paskiau ėmėme apžiūrėti miestą. Koks jis turtingas, kiek daug gyventojų, tegalėtų pasakyti tas, kuris pats savo akimis pamatė. Mano nuomone, jis triskart didesnis už Prancūzijos Paryžių, tik tai ne taip dailiai suplanuotas, ir namai ne tokie gražūs, nes tikrai Kairo Naujamiestis apjuostas siena, o senamiestis ir Bulhachas be sienų. Naujamiestyje yra iš senovės išlikusių daug labai brangiai kainavusių rūmų. Etiopų pirkliai

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLAITĖS

Nr. 43

naujuosius pastatus taip pat statosi ne pigesnius ir ne mažiau dailius. Matėme vieną tokią įžymybę, nors dar ne visai baigtą statyti, bet jau, kaip šnekėjo, kainavusią tris šimtus tūkstančių dukatų. To namo savininkas vaikščiojo vienais medvilniniais marškiniais, kojas tik sandalais apsiavęs, su gobtuvu ant galvos. Šitai rengiasi ir kiti turtingieji etiopų pirkliai.

Turkai Egipte tikrai tarnautojai arba kareiviai, Egipto gyventojai arba žemę dirba, arba namų ūkiu verčiasi. Arabai gyvena iš plėšikavimo, o etiopai, kaip ir kita miesto liaudis, beveik visi pirkliai.

Daugiau kaip dvidešimt metų šiame mieste išgyvenę europiečiai italų ir prancūzų pirkliai tvirtino, — mes juk suskaičiuoti negalėjome, — kad Naujamiestyje yra trisdešimt tūkstančių privačių namų. Pridėjus priemėsčius, Senamiestį, Bulhachą ir daugybę mažesnių namelių, susidarys du šimtai tūkstančių. Gatvių esą šešiolika tūkstančių. Šventovių arba dailėsių mečečių su bokštais yra šeši tūkstančiai aštuoni šimtai, neskaitant tų mažųjų be bokštų, kartais ir be stogų; tų taip pat nemažai. Tikrai viename priemiestyje pilies papėdėje, esančiame į rytų pusę, yra tūkstantis du šimtai mečečių. Kitame priemiestyje, į pietus, — septyni šimtai. Iš jų dauguma yra tokių, kurias žymieji tos šalies žmonės pasistatę savo kūnams palaidoti. Tačiau primena, kad žymiosios, ypatingesnės šventovės esančios kadaise pastatytos krikščionių, kol ta karalystė dar nebuvo patekusi į bedievių saracėnų rankas.

Tas pirklys, kurio tokius brangius rūmus

apžiūrėjome, per vertėją mums papasakojo apie savo gyvenimo būdą. Turįs dvyliką baltųjų žmonių ir aštuoniolika etopių. Kiekvieną laiką atskirame kambaryje ir nuo jų raktus su savimi nešiojasis, nes jei jos galėtų susitikti, tai viena kitą pasmaugtų. Maistą joms paduoda per langą. Pas kurią įeinąs, rūpestingai uždaras duris, kad kitos neįeitų, nes jos, be abejo, jį užmuštų ir pačios išsižudytų. Iš to aiškiai galima suprasti, koks vargingas šių pagonių gyvenimas. Dievas už nuodėmes juos taip apkinko, kad patys savųjų ne mažiau bijosi kaip laukinių žvėrių. Mums pasakius, kad šitai jis gyvenęs visada dideliame pavojuje, atsakė, jog taip ir esą. Dėl to jas griežtai saugas. Bet jeigu panorėtų, galėtų visas išžudyti, nes jos esančios jo nuosavybė, tai yra už paties pinigų pirktos, o kiekvienas su savo pirktu daiktu galįs elgtis kaip tinkamas. Daug yra baisių ir bjaurių dalykų, kaip tąja pirktą nuosavybę naudojamosi, bet, gailintis pamaldžių ausų, verčiau tai nutylėti.

Dar ir tas nuostabu ir paminėtina, kaip jie nepasitiki savo giminaičiais. Šiam minėtajam pirkliui kartu su mumis vaikščiojant, rodant savo rūmus, jo vergas etiopas pranešė, kad atvyko vyriausiasis jo sūnus. Jis kartu su mumis išėjo į galeriją ir kalbėjosi su žemai kieme stovinčiu sūnum. Pasisakė niekada sūnaus pas save neįsileidžiąs, paprastai taip su juo kalbąs. Paklausėme, kodėl taip daras. Atsakė, jog nepasitikįs juo, — galįs nužudyti. Ir sūnus su juo taip elgėsis. Ir su kitu sūnumi lygiai taip kalbąs, nes abu turį savo žmonas ir vaikus, todėl nepasitikįs jais. Trečiasis, jauniausiasis, sūnus galėdavo pas tėvą įeiti, bet negyveno tuose pat namuose.

Tasai vyriausiasis sūnus, kuris buvo pas jį atėjęs, kokių trisdešimties metų amžiaus. Etiopai visur labai atidžiai vieni kitų saugosi, nors ir artimiausia giminystė juos sietų. Todėl daugiausiai kalbasi gatvėse, retai kada vieni kitus įsileidžia į namus, nebent tikrai pasistatę griežtą sargybą. Tas pirklys savo namuose turėjo tikrai tris vergus, kurie tenai naktį miegodavo. **Bus daugiau.**

LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS

Kritika turi įkvėpti, o ne gniuždyti

Vilniaus universiteto Fizikos fakultetas — reformos taikiny, kaip ir kitos Lietuvos aukštosios mokyklos.

Pasidžiaugti tikrai yra kuo

Jau kelintą savaitę rašau Lietuvos politinio gyvenimo apžvalgas ir kiekvieną kartą tenka rašyti apie ydas, tarpstančias skirtingose gyvenimo srityse. Jas nutylėti būtų nesąžininga. Lygiai taip pat neteisinga būtų užmerkti akis prieš politikų ar valstybės tarnautojų aplaidumą ar nesąžiningumą. Kritikuoti visada atsiras ką. Tačiau, mano galva, labai svarbu, jog bet kuri kritika negniuždytų, nedidintų neviltingies, bet, priešingai, įkvėptų keisti susidariusią situaciją. Neturime ignoruoti ir gerų dalykų, kurių neabejotinai yra.

Pasidžiaugti tikrai yra kuo. Pavyzdžiui, privatus sektorius Lietuvoje jau praktiškai nesiskiria nuo vakarietiško. Nemaža dalis lietuviškų įmonių sėkmingai konkuruoja kitose Europos Sąjungos valstybėse. Na, o kai kuriose srityse galime net pamokyti kitų valstybių atstovus. Nežinia kaip bus po pakankamai keistos Aukštojo mokslo reformos, apie kurią dabar populiariai Lietuvoje kalbėti, tačiau kol kas turime pakankamai didelį žmonių, baigusių aukštąjį mokslą, skaičių. Nevisa tiesa, kad guviausi protai jau „nutekėjo“ į Vakarus. Vis dar turime tikrai didelį intelektualinį potencialą, tik, deja, kol kas nesugebame deramai jį išnaudoti.

Dar vienas dalykas – jau į viešą gyvenimą įsijungia pirmoji karta, gi-

musi Atgimimo laikotarpiu ar jau Nepriklausomoje Lietuvoje. Tai vaikinai ir merginos, kurių nebekankina sovietiniai kompleksai, kurie aktyvūs ir, regis, pakankamai darbštūs.

Lietuvoje labai sparčiai auga namai. Tiesiami nauji keliai, gerinama infrastruktūra. Visa tai rodo, kad žmonių pragyvenimo lygis kyla. Aišku, norėtusi, kad visuomenė turtėtų tolygiau, kad darniau vystytųsi regionai, jog mažėtų socialinė atskirtis, jog didžiulė Europos Sąjungos fondų parama būtų įsisavinama išmintingiau ir racionaliau. Tikrai galėtų būti geriau, bet nepamirškime pasidžiaugti kiekvienu klestinčios visuomenės daigeliu, kuris išauga posovietinėje Lietuvoje. Iš tiesų, Atgimimo laikotarpiu tikėjomės, jog situacija yra kur kas geresnė ir klestėjimo sulauksime daug greičiau. Deja, sovietinė pelkė pasirodė klampesnė nei manyta. Tačiau šiandien visgi stovime ant naujo pamato.

Kartais klausiami – ar už tokią Lietuvą kovojo pokario partizanai, sovietmečio disidentai ar Baltijos kelio dalyviai? Mano įsitikinimu, tiek mes Atgimimo laikotarpiu, tiek mūsų tėvai ar seneliai kovojo už galimybę tvarkytis patiems, galimybę kurti savo ateitį be diktato iš Rytų. Viešpats mums suteikė tokią galimybę. Įvairios deformacijos – mūsų klaidų padarinys. Tačiau klaidas galima atitaisyti. Svarbiausia, jog blaiviai vertin-

tume situaciją ir išlaikytume ryžtą kurti teisingą ir klestinčią Tėvynę.

Apmatau, jog mūsų išrinkti politikai dažnai pamiršta, jog tėra tautos tarnai. Tačiau tai neatleidžia mus nuo prievolės padaryti viską, kas priklauso tik nuo mūsų.

Atsiprašau už tokį ilgą ekskursą. Man atrodė svarbu kiek paaiškinti savo poziciją, nes nenoriu, jog mano apžvalgos būtų suprantamos, kaip tik mėgavimasis kritinėmis pastabomis. Rašau apie tai, dėl ko skauda širdį.

Aukštojo mokslo reforma – kalbų laikotarpis tęsiasi

Apie Aukštojo mokslo reformos Lietuvoje būtinybę kalbama jau ne pirmi metai. Pradžioje tvirtinta, kad svarbiausia padidinti finansavimą šiai sričiai. Paskui susigriebta, kad neracionalioje sistemoje papildomas finansavimas prasmės it pelkėje. Nutarta radikaliai keisti pačią sistemą. Ko turėtume siekti, regis, aišku – kokybiškesnių studijų. Tačiau kaip išmatuoti jų kokybę? Sukurta net keiliolika įvairių darbo grupių, kurios turėjo teikti savo pasiūlymus. Kaip ir reikėjo tikėtis, grupės pradėjo kvičytis tarpusavyje. Tapo visai neaišku, jei visi pritaria reformai, tai kodėl ji nevyksta?

Neseniai teko kalbėtis su Švietimo ir mokslo ministrės patarėju Giedriumi Viliūnu. Jis tvirtina, kad reformos kontūrai iš esmės aiškūs, svarbiausia, jog kitų metų Valstybės biudžete reformai nebūtų pamiršta skirti pinigų. Deja, susidaro įspūdis, kad reformos detalės aiškios tik siauram specialistų ratui. Bent jau viešai, kol kas tepaskelbta idėja įvesti mokamą aukštąjį mokslą.

Jei mokesčio įvedimas iš tiesų išjudintų Aukštojo mokslo sistemą, tai tikrai vertėtų žengti šį nepopuliarią žingsnį. Deja, kol kas reformatoriai nesugeba aiškiai išskleisti tolesnės reformos strategijos. Todėl tikrai neuostabu, kad pradėjo braškėti ir Nacionalinis politinių partijų susitarimas dėl Aukštojo mokslo pertvarkos. Jau atrodė, kad susitarimui nebėra kliūčių, tačiau praėjusią savaitę jis susilaukė gausios kritikos. Pavyzdžiui, valstiečiai liaudininkai apskritai pareiškė jo nepasirašysiantys. Juos galima suprasti. Ši partija nėra populiari tarp jaunų žmonių ir dabar bando juos patraukti į savo pusę. Abejones dėl susitarimo teksto išsakė taip pat liberaldemokratai, darbiečiai. Karščiausiai susitarimą gina Liberalų sąjūdis, konservatoriai ir socialdemokratai. Konservatoriai netgi apkaltino valstiečius liaudininkus esą jie kaišo pagalius į ratus visai Aukštojo mokslo reformai. Tačiau

vien kaltinimais problemos neišspręsi. Net jei susitarimas ir būtų pasirašytas, abejotina, ar reforma įgautų pagreitį. Kaip teisingai pastebėjo apžvalgininkas Gintaras Aleknonis, tokio pobūdžio reformos paprastai vykdomos per pirmus du metus po Seimo rinkimų, nes, kuo arčiau kiti rinkimai, tuo mažiau tikėtina, kad valdžia ryšis veiksmams, galintiems sukelti kurio nors visuomenės sluoksnio nepasitenkinimą.

Trintis valstiečių liaudininkų partijoje

Valstiečiai liaudininkai dėmesį atkreipė praėjusią savaitę ne tik susitarimo dėl Aukštojo mokslo reformos kritika, bet ir trintimi šios partijos vadovybėje. Primename, kad ši partija susiformavo, susijungus R. Karbauskio ir K. Prunskienės vadovaujamoms politinėms jėgoms. Naujos partijos vadovės postas tasyk atiteko K. Prunskienei, o R. Karbauskis tapo jos pavaduotoju ir apskritai atsitraukė nuo aktyvaus politinio gyvenimo. Atsitraukė, bet nepasitraukė ir apie tai priminė atviru laišku Valstiečių liaudininkų partijos nariams, kuriame griežtai kritikavo K. Prunskienės planus susijungti su Pilietinės demokratijos partija. Pasak R. Karbauskio, toks susijungimas atneštų tik žalą, nes esą „pilietininkai“ neturi jokio ideologinio stuburo. R. Karbauskio įsitikinimu, toks susijungimas yra susijęs su K. Prunskienės ambicijomis kandidatuoti į prezidento postą nuo centristinių jėgų bloko. „Tačiau K. Prunskienės „prezidentinės“ ambicijos neturi užgožti partijos interesų“ – tvirtino R. Karbauskis.

K. Prunskienė jai pareikštos kritikos kol kas nekomentavo.

V. Stundys išlieka Krikščionių demokratų pirmininku

Šeštadienį tyliai, be didesnės reklamų, įvyko Lietuvos krikščionių demokratų ataskaitinė konferencija. Svarbiausia jos žinia – pirmininku toliau išlieka Molėtų meras V. Stundys. Kita žinia – LKD nesvarsto galimybių bičiuliautis su socialliberalais ar valstiečiais liaudininkais. Jei LKD ir sieks koalicijos per artėjančius Seimo rinkimus, tai tik su Tėvynės sąjunga. Tačiau dėl tokios koalicijos tikslingumo nuomonės partijos viduje skiriasi.

Lietuvos krikščionys demokratai neblogai pasirodė per praėjusius Savivaldos rinkimus. Deja, po jų apie šią partiją nieko nebesigirdi. Telioka viltis, kad ši konferencija taps impulsu aktyvesnei veiklai ir paneigs skeptikų prognozes, jog ilgainiui ši partija išnyks iš politinio žemėlapiu.

Pasaulį sujaudinę gyvenimai

Atkelta iš 1 psl.

nukrito nuo arklio ir buvo paralyžuotas. Užsiimdami lobizmu dėl žmonių su stuburo traumomis jie tapo drąsos simboliais. Jis mirė sustojus širdžiai 2004 metais, o ji – nuo plaučių vėžio 2006-aisiais.

7. Popiežius Jonas Paulius II-asis

Pirmasis lenkas popiežius aplanė daugiau nei 100 valstybių ir kalbėjo daugybę kalbų. Jam dažnai priskiriami nuopelnai už komunizmo sugriovimą Vidurio ir Rytų Europoje. 26-erius metus išbuvęs Romos vyskupu jis viešai atsiprašė už istorines bažnyčios klaidas, pavyzdžiui, už da-

lyvavimą afrikiečių vergų prekyboje ar už nesugebėjimą veikti Holokausto metu. Jis mirė sulaukęs 84-erių 2005-aisiais.

8. Ryanas White'as

Jis buvo dar vaikas, kai jį netyčia užkrėtė žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV) panaudojus kraujo produktą gydant jo hemofiliją. Jam diagnozuotas AIDS sulaukus 13-os 1984 m. Po to jis tapo savotišku šios ligos simboliu. Linksmas berniukas, kovojęs dėl teisės lankyti mokyklą, jis įrodė, jog AIDS nėra „homoseksualų liga“. R. White'as mirė sulaukęs 18-os.

9. Nežinomas vyras Tianan-

menio aikštėje

Vienišas jis stovėjo prieš tankus Tiananmenio aikštėje vykstant pro-demokratiškiems protestams Kinijoje 1989 m. Filmuota medžiaga parodė, kad pirmajam tankui pasisukus į kairę jis pasielgė taip pat, o kai tankas pajudėjo į priekį, jis nesitraukė iš vietos. Po kiek laiko kiti protesto dalyviai jį patraukė į šoną. Šio vyriškio tapatybė iki šiol nėra atskleista.

10. Motina Teresė

Daugiau nei 40 metų katalikė vienuolė vadovavo mažai slaugos ligoninei Kalkutoje, Indijoje. Čia savo paskutines dienas ramybėje galėjo praleisti nepagydomomis ligomis sergan-

tys žmonės. Ji taip pat įkūrė raupsuotųjų koloniją. 1979-aisiais jai atsiimant Nobelio taikos premiją, jos paklausė, ką žmonės gali padaryti skatinant taiką. „Eikite namo ir mylėkite savo šeimą“ – atsakė ji.

11. Oprah Winfrey

„Kai mane pamatysite, sužinosite, kas yra įmanoma“, – pareiškė ji kreipdamasi į studentus diplomų įteikimo proga. Užaugusi skurdžioje šeimoje, kentusi prievartą vaikystėje ji siekė kilti aukštyn ir įkvėpti žmones savo pokalbių laidoje. 53 metų Oprah, motyvavo savo gerbėjus skaityti kartu su jos knygų klubu ir padėjo jiems suprasti seksualinę prievartą.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Bushas gaivins senas draugystes ir megs naujas

G. W. Busho susitikimas su T. Blairu greičiausiai bus paskutinis.

AFP nuotr.

Washington, DC, birželio 4 d. (AFP/BNS) — JAV prezidentas George'as W. Bushas pirmadienį išvyko į Europą, kur dalyvaus Didžiojo aštuoneto (G-8) viršūnių susitikime, ir tikisi atnaujinti draugystę su Rusijos prezidentu bei užmegzti tvirtus santykius su naujuoju Prancūzijos vadovu.

Stengdamasis sustiprinti ryšius su kitais G-8 vadovais, G. W. Bushas siekia išsaugoti savo vaidmenį pasaulinėje arenoje iki pat 2009-ųjų sausio, kai baigsis jo kadencija.

Ši kelionė į Europą yra „proga pasimatyti su senais draugais, susirasti naujų draugų ir pasikalbėti apie darbotvarkę, grindžiamą laisve ir pareiga tiems iš mūsų, kurie turime naudoti savo laisvą visuomenių, padėti žmonėms, kuriems ne taip pasisekė“, — sakė G. W. Bushas žurnalistams.

Jis ir toliau vadina Vladimirą Putiną draugu, nors šis neseniai griežtai užsipuolė „JAV imperializmą“. V. Putinas net priminė Trečiąjį reichą — tai buvo laikoma užslėpta užuomina apie Jungtines Valstijas.

Sekmadienį V. Putinas suintensyvino šaltojo karo retoriką ir per-

spėjo, kad Rusija netaikys savo raketą į taikinius Europoje, jei JAV plės savo gynybą nuo branduolinių ginklų netoli jos sienų.

G-8 viršūnių susitikimas Vokietijoje prasidės trečiadienį. V. Putinas yra vienas iš trijų vadovų, su kuriais G. W. Bushas surengs dvišales derybas šio susitikimo užkulisiuose, — kiti du yra ištikimas JAV vadovo sąjungininkas britų ministras pirmininkas Tony Blairas ir Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy.

G. W. Busho susitikimas su T. Blairu, kuris netrukus turi pasitraukti iš valdžios, tikriausiai bus paskutinis, o su N. Sarkozy — pirmasis. N. Sarkozy neseniai pakeitė Jacques'ą Chirac'ą, su kuriuo G. W. Busho santykiai nebuvo draugiški dėl Prancūzijos nepritarimo JAV vadovaujama invazijai į Iraką.

Vokietijoje ir vėliau, Bush šeimos rezidencijoje Maine valstijoje, JAV prezidentas bandys įtikinti V. Putiną, kad JAV planas išplėsti priešraketinės gynybos „skydą“ į Europą nėra nukreiptas prieš Rusiją.

Abu vadovai taip pat aptars Kosovo statusą — dar vieną ginčijamą klausimą.

Amerikos PRG pažeidžia strateginę pusiausvyrą

Atkelta iš 1 psl.

kad mes tobuliname strateginio branduolinio ginklo sistemas“, — sakė V. Putinas.

Jis priminė, kad Rusija nebuvo iniciatorė pasitraukti iš 1972-ųjų Priešraketinės gynybos sutarties.

„Kai mes diskutavome su savo partneriais Amerikoje šiuo klausimu, ką mes atsakėme? Mes sakėme, kad neturime išteklų ir noro kurti tokią sistemą. Tačiau mes su jumis profesionaliu lygiu suvokiame, kad kai priešraketinės gynybos sistema turi viena šalis ir jos neturi kita, pirmajai susidaro saugumo iliuzija ir padidėja galimybė pradėti branduolinį konfliktą“, — pažymėjo prezidentas.

Pasak jo, „mums tada mūsų partneriai sakė: 'Nieko baisaus, mes gi ne priešai, mes vienas prieš kitą neveiksime'. Mes primename, mes metame atsakomąjį ritulį: 'Mes jus įspėjome, mes apie tai kalbėjome, jūs mums atsakėte štai taip. Taip mes ir darome, kaip kalbėjome'“.

„Jeigu bus dislokuotos priešra-

ketinės gynybos sistemos Europoje, ir šiandien įspėjame — bus atsakomieji žingsniai. Mes priversti užtikrinti savo saugumą. Ir ne mes šį procesą pradėdame“, — apibendrino savo žodžius prezidentas.

„Nesinorėtų, kad susidarytų iliuzija, jog mes ką nors liovėmės mylėje. Tačiau kartais man asmeniškai kyla tokia mintis: aš mąstau, kam gi vis dėlto tai daroma, kad taip atkakliai mūsų partneriai Amerikoje mėgina įgyvendinti priešraketinės gynybos dalių dislokavimo planus, jeigu jų, visiškai akivaizdu, nereikia apsiginti nuo Irano ar juo labiau Šiaurės Korėjos raketų“, — pažymėjo V. Putinas.

„Aišku, kad tai ne prieš juos, ir aišku, kad ne prieš mus, nes visiems akivaizdu, kad Rusija nesirengia nieko pulti. Tai tada kam? O galbūt specialiai tam, kad mes žengtume šiuos atsakomuosius žingsnius? Siekiant sutrukdyti tolesnį Rusijos suartėjimą su Europa? Tai yra klaida, nes taip tarptautinio saugumo nepagerinsime“, — pabrėžė prezidentas.

EUROPA

HAGA

Hagoje pirmadienį prasidėjo buvusio Liberijos prezidento Charleso Tayloro teismas dėl karo nusikaltimų, tačiau kaltinamasis atsisakė pasirodyti teismo salėje. Tačiau pirminkaujanti teisėja Julia Sebutinde sakė, kad Jungtinių Tautų (JT) remiamas Specialusis teismas Siera Leonei (STSL), kuris buvo specialiai perkeltas į Hagą, posėdžiaus ir jam nedalyvauiant. Laiške, kurį teismo salėje perskaitė jo advokatas Karimas Khanas, Ch. Tayloras sakė, kad boikotuos teismo procesą. „Esu priverstas daryti išvadą, kad šį kartą mano teismas nebus teisingas, ir turiu atsisakyti dalyvauti posėdžiuose“, — sakė Ch. Tayloras ir nurodė, kad jis turi tik vieną advokatą, o kaltintojai — devynis.

VARŠUVA

JAV prezidentas George'as W. Bushas, kuris penktadienį atvyksta į Lenkiją trumpo vizito, norėjo, kad Gdanskio oro uoste, pavadintame Lecho Valėsos vardu, jį pasitiktų pats buvęs prezidentas, tačiau šis prašymas buvo atmestas. Pasak dienraščio, amerikiečiai rengdami vizitą „labai atsargiai“ siūlė, kad Gdanskio oro uoste būtų ir L. Valėsa, kuris su JAV prezidentu būtų galėjęs išgerti kavos. Tačiau lenkų pareigūnai sutikimą išvaizdavo kitaip: JAV vadovą turėjo pasitikti regiono valdžios atstovai. Galiausiai Lenkijos prezidento administracijos vadovė Elzbieta Jakubiak patvirtino, kad G. W. Bushą ir jo žmoną Laurą pasitiks Lenkijos prezidentas Lechas Kaczyński.

REIKJAVIKAS

Islandija nuo šio mėnesio pradės uždraudė rūkyti visose viešose vietose, tuo tarpu barų ir restoranų savininkai aiškina, kad uždraudimas yra pernelyg griežtas. „Valdžia nesuteikė mums jokių galimybių įrengti rūkymo vietas prie barų ir restoranų, tad daugumai žmonių tenka rūkyti ant šaligatvio“, — teigia restoranų savininkai. Dėl daž-

nai besikeičiančių orų ir pakankamai vėsaus klimato nemažai barų savininkų ketina įrengti ant šaligatvių dujinius šildytuvus, o kai kurie restoranai siūlys klientams apklotus. Nemažai restoranų ir barų padidino durininkų skaičių, nes numatoma, kad išėinančių parūkyti svečių skaičius gerokai padidės.

KARIBAI

HAVANA

Sveikstantis Kubos vadovas Fidelis Castro šeštadienio vakarą buvo parodytas per valstybinę televiziją susitinkantis su šalyje viešiniu Vietnamo Komunistų partijos vadovu Nong Duc Manhu. Reportaže buvo matyti, kaip besišypsantis 80 metų F. Castro, apsirengęs šiltu sportiniu kostiumu, draugiškai kalbasi su N. D. Manhu. Kubos vadovas per nacionalinę televiziją nebuvo rodytas nuo sausio 30 dienos, kai susitiko su savo sąjungininku ir bičiuliu, Venesuelos prezidentu Hugo Chavezu. F. Castro ir N. D. Manhas „aptarė abiem pusėms rūpimus klausimus, susijusius su Lotynų Amerika“, — pranešė Kubos naujienų laidos vedėjas.

RUSIJA

MASKVA

Apriboti Rusijos prezidento buvimo valdžioje laikotarpių skaičių būtina, bet vienos kadencijos trukmė galėtų būti pailginta iki septynerių metų. Tai pareiškė Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas interviu Vakarų žurnalistams artėjant Didžiojo aštuoneto šalių vadovų susitikimui.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano prezidentas sekmadienį sakė, kad libaniečiai ir palestiniečiai paspaudė „laiko skaičiavimo atgal mygtuką“ ir netrukus Izraeliui ateis galas. Prezidentas Mahmoudas Ahmadinejadas, kuris prieš dvejus metus papiktino Vakarų pareikšdamas, kad Izraelis turėtų būti „ištrintas iš žemėlapių“, dažnai kalbėdavo „Dievui panorėjus, netolimoje ateityje matysime šio režimo sunaikinimą“, — sakė M. Ahmadinejadas, bet plačiau to nekommentavo.

ATLANTIC

Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

SVEIKATOS KLAUSIMAI

„MEDICINOS MENAS“ – TIKROJI AISTRA IR PAŠAUKIMAS

Atkelta iš 2 psl.

— Koks Jūsų atvykimo į JAV kelias? Kaip ir kodėl nusprendėte užsiimti gydytojo praktika šioje šalyje?

— Pirmą kartą atvykome į JAV 1996 metais, dar būdami studentais Lietuvoje. Tuomet mano šeimai laimėjus „žalią kortą“, atvykome vieneriems metams pavišėti pas žmonos gimtinačius, Ireną ir Petrą Kazlauskus (iki šiol mes esame labai dėkingi už jų svetingumą ir paramą, be jų pagalbos iš tiesų mūsų kelias Amerikoje būtų buvęs labiau duobėtas). Mums gilų įspūdį paliko Amerikos medicina, jos išsamumas, medicinos naujovės. Po šios viešnagės išvykome atgal į Lietuvą pabaigti medicinos studijų. Netrukus po jų baigimo vėl atkeliavome čia.

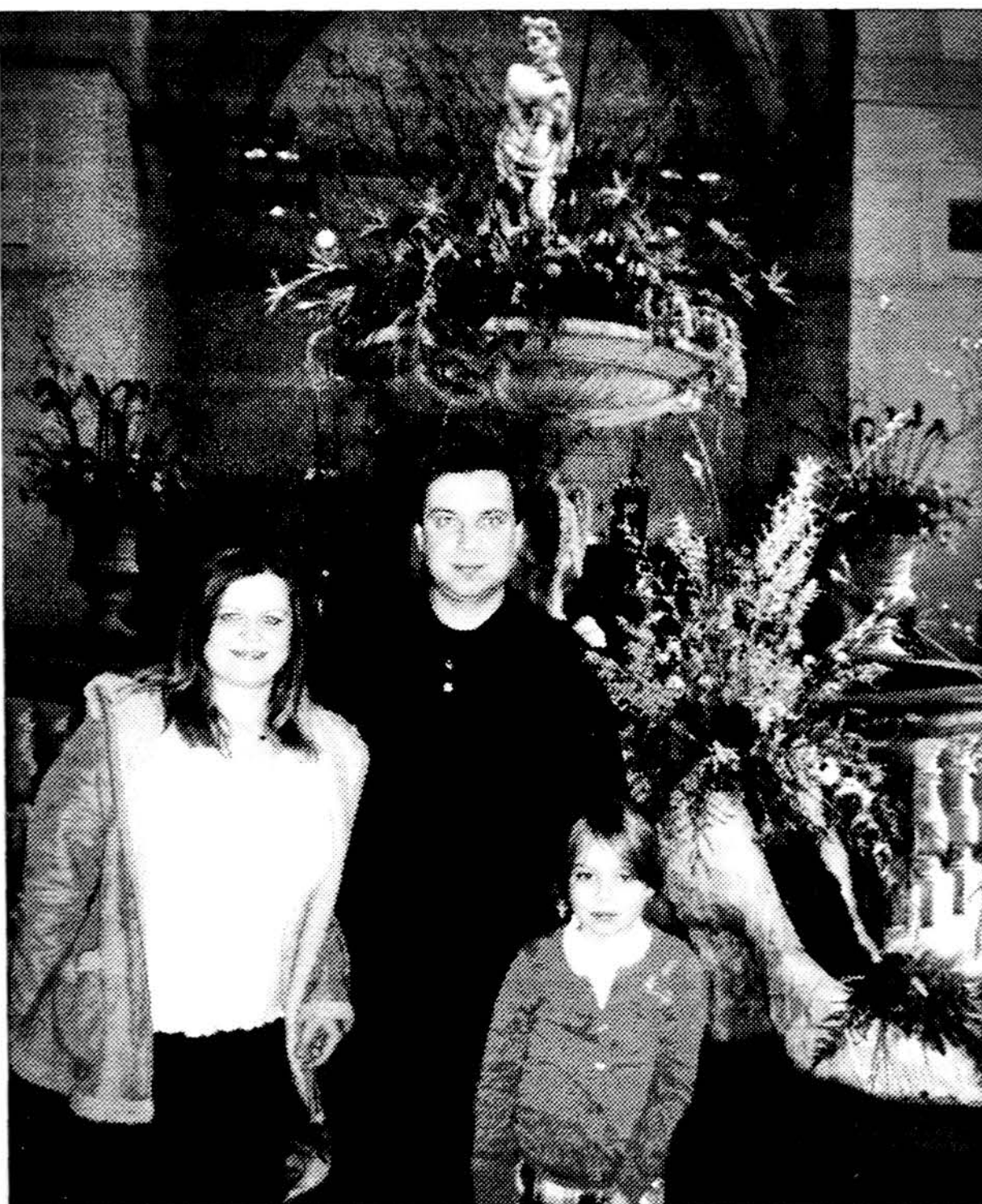
Atvykus į JAV, teko dar pasimokyti, papildomai pasiruošti JAV medicinos licencijos egzaminams. Besiruošiant egzaminams, teko ir padavėjo duonos paragauti. Išsilaike medicinos licencijos egzaminus, pradėjome ieškoti rezidentūros vietos. Kol ieškojau rezidentūros, nusprendžiau neleisti laiko ir pagilinti savo žinias. Pasirinkau astmą, mane labai dominančią ligą, ir metus praleidau dirbdamas mokslo tyrimo laboratorijoje Northwestern University. Nenorėjau dirbti tiesiog laborantu ar padėjėju, tad nusprendžiau ieškoti mokslinio bendradarbio vietos. Įdėjęs nemažai pastangų, gavau vardinę NIH (National Institutes of Health) stipendiją ir metus praleidau universitete, dirbdamas Postdoctoral Research Fellow. Per metus nemažai nuveikiau, turėjau savo laboratorijos padalinį, labai knietėjo toliau pasilikti ir tęsti pradėtą mokslo tyrimo projektą. Bet teko pasirinkti: tuo pat metu man pasiūlė iš dalies apmokėtas daktarato studijas šiame Amerikos universitete ir tuo pat metu gavau vidaus ligų rezidentūros vietą Michael Reese ligoninėje Čikagoje. Po ilgų dvejonių, pasirinkau medicinos rezidentūrą. Tvirtai tikėjau ir iki šiol tikiu, kad tai tikrasis mano pašaukimas, tikroji aistra ir mano pasirinktas gyvenimo kelias. Pabaigęs rezidentūrą, persikėliau su šeima gyventi į Saint Louis, MO.

— Kokia Jūsų pasirinkta specializacija? Kodėl pasirinkote būtent šią sritį?

— Mano pasirinkta specializacija – vidaus ligos. Manau, kad ši medicinos sritis yra ypatingai įdomi, intelektualiai stimuliuojanti ir kupina netikėtumų bei atradimų. Vidaus ligų mokslas yra medicinos mokslo branduolys, apimantis daugybę medicinos sričių. Dažnai ligos procesas paveikia daugelį organų sistemų, tad ir ligos gydymas tampa itin įdomus, reikalaujantis daug žinių ir patirties, karais daug atsargumo, o kartais tiesiog daug drąsos. Turbūt girdėjote posakį „Medicinos menas“ (‘the art of medicine’). Mano giliu įsitikinimu, vidaus ligos ir yra tikriausias „medicinos menas“.

— Kaip galėtumėte palyginti Lietuvos ir JAV sveikatos apsaugos sistemas, požiūrį į mediciną?

— Visuomenės požiūris į medi-

Su žmona Rasa ir dukra Saint Louis Art Museum.

ciną ir tiesiog į sveikatą skiriasi. Amerikiečiams sveikata labai svarbi, daugelio apklausų duomenys griauja stereotipus, kad jiems svarbiausia yra profesinė sėkmė ir pinigai. Visiškai netiesa! Turbūt nustebsite sužinoję, jog apklausų duomenimis amerikiečiams svarbiausia yra sveikata, tik po to šeima ir kt. Dėl to amerikiečiai nedejuoja, kad 15 proc. nacionalinio biudžeto skiriama sveikatos apsaugai. Nesinori apibendrinti, nes vis dėlto didelė dalis amerikiečių numoja ranka į savo ir savo artimųjų sveikatą, bet jų nėra tiek daug, kaip Lietuvoje. Tad daug ligų Amerikoje anksti nustatomos ir efektyviai gydomos. Kita vertus, Amerikos pacientai vertina savo gydytojus, supranta, kiek laiko ir pastangų gydytojai turi įdėti, kol jie mokosi, ir tai gerbia. Gydytojo profesija vis dar viena labiausiai gerbiama profesijų Amerikoje.

Jei Lietuva sugeba kasmet iš metinio biudžeto skirti, tarkime, 5,4 proc. krašto apsaugai, ir tik 4,4 proc. sveikatos apsaugai, tad apie kokią efektyvią sveikatos apsaugą mes galime kalbėti? Žinoma, Lietuvos kariūnams geriau pažvanginti ginklais, nusipirkti dar kelis lėktuvus ar tankus, pasipuikuoti prieš kitas NATO nares savo karine parengtimi, apsirengus brangiomis milinėmis pamarsiruoti Prezidentūros kieme, kai tuo tarpu kaimuose nuo paprasčiausių infekcinių ligų miršta vaikai, ar kai provincijos diabetu ar širdies ligomis sergančių ligonių sekimas ir gydymas yra apgailėtinos būklės, neatlaikantis elementarios kritikos. Tad manęs ir nestebina, vertinant visuomenės apklausos duomenis, kad sveikata lietuviams svarbiausių daly-

kų sąrašė buvo penkta ar šešta.

— Kaip suradote „Draugą“? Kaip kilo mintis imtis rašyti į mūsų dienraštį sveikatos klausimais?

— Tiesą pasakius, atsakymas yra gana tiesmukiškas: man visada patiko „Draugas“, gyvendami Čikagoje jį keletą metų prenumeravome. Labiausiai laukdavau ir skaitydavau dr. Adomavičiaus rašinius. Man buvo itin skaudu, kai jam mirus, nebeliko, kas rašo į „Draugą“ apie sveikatą. Tuo metu iš Lietuvos laikraščių perspausdinama informacija buvo pernelyg komplikuota, techniška ir dažnai neatitinkanti Amerikos medicinos praktikos standartų. Tad padariau Naujų metų sprendimą, rašyti nuolat į „Draugą“. Norėjau jo laikytis. Kita vertus, man yra didelė garbė tęsti daktaro Adomavičiaus pradėtą darbą ir dalintis savo kukliomis žiniomis bei patirtimi su lietuvių skaitytojais.

— Gyvenate ir dirbate Lake Saint Louis, MO. Kaip čia atvykote? Ar sulaukiate daug lietuvių pacientų?

— Pabaigęs vidaus ligų rezidentūrą, su šeima persikrausčiau gyventi į Saint Louis miestą. Prisijungiau prie kito amerikiečio daktaro, kuris čia jau 18 metų turi savo medicinos kliniką. Mūsų klinika turi didelį pasisekimą, kasdien apsilanko vis daugiau naujų ligonių. Jis naujų nebeprima, tad visi naujieji – mano. Stebime savo pacientus tiek ambulatoriškai, tiek ligoninėje, tad tenka žiūrėti ligonius per 3–4 vietas. Ilgos darbo valandos, nes daug pacientų. Kol kas turiu tik kelis lietuvių ligonius, bet tai manęs nenuvilia, nes Saint Louis gyvena nedaug lietuvių. Džiaugiamės

turėdami bent kelis tautiečius pacientus.

Stengiuosi būti aktyvus gydytojas ir visuomenininkas. Saint Louis mieste dažnai prisidedu prie sveikatos populiarinimo renginių, dažnai rašau į vietinius laikraščius, savanoriškai dalyvauju sveikatos renginiuose. Stengiuosi šviesti visuomenę daugiau apie diabetą, nemokamai tikrinu kraujo gliukozę tų renginių metu.

Stengiamės dalyvauti Saint Louis Lietuvių Bendruomenėje, prisidedu prie lietuviškų renginių. Lanke lietuvišką bažnyčią. Gaila tik, kad tokia maža Saint Louis Lietuvių Bendruomenė, bet visi labai draugiški ir puikūs žmonės.

— Pasiūlėte rengti ir dar vieną sveikatos skyrelį pavadinimu „Klausiate-atsakome“? Gal galėtumėte trumpai pristatyti šią savo idėją? Kokių klausimų tikėtis? Kokie žmonės gali kreiptis į Jus? Ar žmonės gali prašyti neskelbti jų pavardžių?

— Nesinori, kad mano rašiniai būtų šališki ir kad tik aš ar redakcija pasirinktų temas. Tvirtai tikiu, kad tiek medicinos praktikoje, tiek šviečiant sveikatos apsaugos ir sveikos gyvensenos klausimais pati efektyviausia forma yra dialogas. Labai norėčiau sužinoti, ką apie įvairias sveikatos problemas mano „Draugo“ skaitytojai, kokie klausimai juos domina, kokios sveikatos sritys yra aktualios. Taip pat aš visada labai vertinu patarimus ir konstruktyvią kritiką. Tikiu, kad mes visi kartu galime prisidėti prie „Draugo“ turinio, tuo pačiu darydami mūsų mylimą laikraštį įdomesnį, gilesnį, išsamesnį, brandesnį. Mielai laikiu įvairiausių klausimų ir pasistengsiu į juos kuo išsamiau atsakyti. Tik, jei leisite, norėčiau susilaikyti atsakydamas į vaikų ligų klausimus, nes nesijaučiu turįs daug žinių ir patirties šioje srityje. Beje, kiek pajėgsiu, priimsiu visus klausimus, o jų autoriams nebūtina pasirašyti. Prašau klausimus siųsti į redakciją, o redakcija juos persiųs man.

— Kiekvieno straipsnio pabaigoje mūsų skaitytojams linkite „Būkime sveiki“. Šis palinkėjimas tarsi tapo kiekvieno Jūsų straipsnio motto. Kaip jis gimė?

— Taip, baigiamasis kiekvieno rašinio mano sakinyvis visada yra „Tad būkime sveiki“. Kodėl jį vartoju? Tvirtai tikiu, kad ši baigiamoji frazė yra tiek mano nuoširdžiausias linkėjimas skaitytojams, tiek iš esmės apibendrinantis straipsnio teiginys. Šis teiginys atspindi tikrąją straipsnio paskirtį ir intenciją: populiarinti sveiką gyvenseną ir sveikatos apsaugą, skatinti skaitytojus panaudoti praktines žinias ir patarimus asmeniniame gyvenime. Kita vertus, yra nuo seno žinoma, kad skaitytojai ilgiausiai prisimena paskutinę rašinio frazę. Tad tikrai neprieštarausiu, jei ši frazė užsiliks ir mano skaitytojų mintyse.

— Ačiū už Jūsų pokalbį!

Kalbino
Aurelija Tamošiūnaitė

SVEIKATOS KLAUSIMAI

OSTEOARTRITAS IR JUDĖJIMO SVEIKATA

Atkelta iš 2 psl.

Stenkitės vaikščioti lygia vieta, žinokite maršrutą. Jei vaikščiosite lauke, stenkitės gerai žinoti reljefą, venkite šaligatvio kraštų, akmenų ar kito nelygaus paviršiaus.

Dėvėkite patogius batus, kurie turi būti ne tik malonūs kojai, bet ir pakankamai stangrūs, kad suteiktų kojai formą, atramą ir tinkamą paramą vaikščiojant. Vertėtų pagalvoti ir apie ortopedinius batų vidpadžius, kurie gali būti individualiai pritaikyti jūsų kojai. Pasitarkite su pediatru (kojų daktaru).

Jei rengiatės vaikščioti viduje, stenkitės nepalikti daiktų ant grindų, ant kurių galite užkliūti ir pagriūti, taip pat venkite šlapių ir slidžių grindų (ypatingą dėmesį atkreipkite į vonios kambarius, virtuvės, grindų paviršiai turėtų būti kuo atsparesni paslydimui. Jei jie tokie nėra, padėkite ant grindų kilimėlius ar takus, tik nepamirškite po jais padėti „pado“, kuris takelius įtvirtintų vienoje vietoje).

Atidžiai apžiūrėkite namus, kad nebūtų palaidų kilimėlių kituose kambariuose.

Kad ir kur bevaikščiotumėte, venkite menkai apšviestų ir nuošalių vietų. Kitiškai apžiūrėkite namus, įvertinkite, ar visur tinkamas apšvietimas.

Išeidami vaikščioti lauke, turėkite su savimi asmens dokumentą ir mobilų telefoną. Jei galite, praneš-

kite savo artimiesiems, kur eisite ir kada žadate grįžti.

Jei vaikščiosite lauke, stenkitės numatyti maršrutą, geriau apeiti ratą netoli namų, kad visada galėtumėte saugiai sugrįžti. Jei jausite silpumą, širdies permušimus ar skausmą, ar jei svaigsta galva, galėsite grįžti namo greitai ar paskambinti 911.

Tikiuosi, kad šie kuklūs patarimai padės mieliems skaitytojams teisingiau vaikščioti ir išvengti kritimų ir traumų. Nepamirškite, kad judėti yra sveika ir „artritas“ neturėtų apriboti jūsų galimybių judėti ir gyventi pilnavertį gyvenimą.

Tad būkime sveiki!

Straipsniui naudota informacija remiantis šių organizacijų patarimais:

The American College of Rheumatology (www.rheumatology.org).

The Arthritis Foundation (www.arthritis.org).

National Arthritis and Musculoskeletal and Skin Diseases, Information Clearinghouse (www.nih.gov/niams/healthinfo).

American Pain Society (www.ampainsoc.org).

Cleveland Clinic Men's Health Advisor, April 2007. "9 Steps to Walking Safely"

(Nuoširdus dėkui Petrui Kazlauskui už šį straipsnį ir vertingus patarimus).

Judėjimas — tai sveikata.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,

NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

REMIKITE DRAUGO FONDA - RŪPINKITE DRAUGUI

Mano laikraštis
Kasdieninis
Nuolatinis
DRAUGAS
Tel. 773-585-9500 • www.draugas.org

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Margumynai

Išradingas kinas vandenį šildo įrenginiu iš alaus butelių

Kinijos ūkininkas iš butelių alui ir vamzdelių sukūrė saulės energiją naudojančią vandens šildytuvą.

„Išradau tai dėl savo motinos gerovės. Norėjau, kad ji galėtų patogiau nusiprausti“, – sakė Ma Yanjun iš Šansi provincijoje esančio Čičiao kaimo.

Ma Yanjuno išradimo esmė – prie lentos pritvirtinti 66 buteliai

alui. Jie sujungti vienas su kitu, kad per juos galėtų tekėti vanduo. Saulės sušildytas vanduo galiausiai pasiekia vonios kambarį, rašo „China Economy Network“, kuriuo remiasi tinklalapis „Ananova“. Ma Yanjuno tvirtina, kad šilto vandens užtenka trims jo šeimos nariams.

Pagal ELTA

Lenkijoje surengtas vėdarų ir bulvių plokštinių konkursas

Nors lietuviai didžukukilius, vėdarus ir bulvių plokštinių priskiria savo nacionalinei virtuvei, juos savinasi ir lenkai, kurie birželio 3 d., sekmadienį, Lietuvos pasienyje esančios Palenkės vaivadijos Supraslės mieste surengė vėdarų ir bulvių plokštinių konkursą.

Kaip pranešė naujienų agentūra PAP, vertinimo komisijai buvo pateikta 20 plokštinių ir tiek pat vėdarų rūšių. Nugalėtojais tapo vyrai: skaniausius vėdarus iškepė Waldemar Backiel iš Balstogės, o skaniausią

bulvių plokštinių – Tomasz Sawczyk iš Vasilkuvo miestelio.

Kaip pažymėjo PAP, šie Palenkės virtuvei būdingi patiekalai dabar regione labai populiariai. Patiekalus iš bulvių, kurie anksčiau buvo neturtingųjų maistas, dabar, ypač kaimo turizmo sodybose, mielai valgo ne tik lenkai, bet ir užsieniečiai.

Palenkės vaivadija rengiasi šiuos patiekalus užregistruoti kaip regiono kulinarinį paveldą.

Pagal BNS

Vogti plaukus — pelningas verslas

Gatvės vagys Mianmare (buvusi Birma) išrado naują nusikalstamo verslo rūšį – kasų vagystę.

Nusikaltėliai be gailėsčio skriaudžia merginas, stoviniuojančias gatvės minioje arba važiuojančias perpildytame autobuse. Beje, kai kurios nukentėjusiosios tik namuose pastebėjo, kad nebeteko plaukų.

„Mano kasą nuplovė autobuse, kai aš važiauvau iš darbo, taigi net nepastebėjau to. Buvo daug keleivių, ir mane visą laiką kas nors stumtelėdavo į priekį“, – guodžiasi 23-ėjų metų pardavėja Anita, dar visai neseniai buvusi ilgaplaukė.

Kita jauna Birmos gyventoja, besisukiodama vakariniame turguje, nustėro, kai nuo jos galvos ant kojų

nukrito keletas juodų kaip derva sruogų – viskas, kas liko atminimui apie jos išpūdingą šukuoseną.

Daugelis moterų Mianmare visą gyvenimą augina plaukus, kurių ilgis dažnai siekia juosmenį arba netgi kelius. Šukuosenos puošiamos gyvomis orchidėjomis arba jazminais. Dažnai moterys pina plaukus į kasą – tokia forma padeda vagims nepastebimai nupjauti sruogas aštriu skutimosi peiliuku.

„Paruošti“ plaukai vežami į užsienį perukams gaminti. 3.5 svaro natūralių plaukų vietos rinkoje kainuoja iki 500 tūkstančių kijatų (apie 500 dolerių).

Pagal „Klaipėda“

FAUSTAS STROLIA ATISISVEIKINO SU LIETUVOS VYČIŲ CHORU

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagoje šiuo metu nėra daug muzikinių kolektyvų, kurie džiugintų šio miesto lietuvių. Todėl su dideliu dėmesiu sekame žinias apie lietuviškų chorų veiklą, jų gyvenimą bei darbą. Čia norime pristatyti vieną iš jų, kuris jau ilgi dešimtmečiai reiškiasi tarp mūsų tautiečių ir kitataučių.

Apie seniausiąjį Čikagos lietuvių chorą

Seniausias Čikagoje lietuvių choras — Lietuvos Vyčių („Knights of Lithuania“) kolektyvas, įsteigtas 1916 m. pabaigoje, su keliomis pertaukomis gyvuoja iki šių dienų. Gegužės 24 d. vienuolių kazimieriečių pastate, Marquette Park, šio kolektyvo choristai atsisveikino su ilgamečiu savo vadovu muziku Faustu Strolia, chorui vadovavusiam net 47 metus.

Ilgamečio choro vadovo Fausto Strolia mintys

„Visada maloniai prisiminsiu savo 47 darbo metus (ir valandas) su Illinois-Indiana apskrities Lietuvos Vyčių chorui. Mane oficialiai pakvietė tuometinė pirmininkė Eleanora Lauren-Laurinavičiūtė, o rekomendavo detroitiškis Lietuvos Vyčių garbės narys Robert Boris, kuris apie mane žinojo iš jaunučių Lietuvos Vyčių vasaros stovyklos Dainavoje.

Choro repeticijos vyko Lietuvos Vyčių salėje su choro pirmininke Estelle Rogers. Jos rūpesčiu buvo sukviešti pirmieji choristai. Ji mokėjo susikalbėti ir angliškai, ir lietuviškai ne tik su savaisiais Vyčiais, bet ir su antrosios bangos lietuviu.

Ji sutardavo su akompaniatoriais muzikais Jonu Byansku, prof. Vladu Jakubėnu, maestro Aleksandru Kučiūnu, Manigirdu Motekaičiu, solistais Prudencija Bičkienė, Nerija Linkevičienė, Kristina Miller, Dalia Eidukaite, Valentinu Liorentu, Jonu Vazneliu ir ypač daug metų chorui pasižventusiu, neseniai mirusiu solistu Algirdu Braziu.

Koncertavome nelietuvių publikai Mayor Daley centre, Čikagoje, Mokslo ir pramonės muziejuje, McCormick Place, Springfield — visur primindami laisvės Lietuvai svarbą. Lankėme ir lietuviškus telki-

nus: Rockford, Omaha, Detroit, Cleveland bei Gary ir East Chicago pastarieji du — Indiana. Dalyvavome (nuo III) visose Dainų šventėse Čikagoje ir Toronte, taip pat dviejose Pasaulio lietuvių dainų šventėse Lietuvoje. Choro gretoms gausėti padėdavo mano pažintys su ateitininkais (Birutė Miniataitė, Apolinaras Petras Bagdonas, Bronius Polikaitis, Kęstutis Bagdonas), papildydavo dainininkai iš mano vadovaujamo Indiana vyrų okteto, buvusios mano mokinės iš Jaunimo centro — ČALM mokyklos. Tai Milda ir Mirga Pakalniškytės ir jų motina Emilija. Choras mielai jungėsi su kitais Čikagos choralais („Dainava“), važiojo į Washington, DC, šventinant Šiluvos vardo koplyčią, o vėliau ir į 25 metų koplyčios jubiliejų, — kalbėjo F. Strolia, pažymėdamas, kad yra tekę dainuoti ir su Lietuvių operos chorui, atliekant G. Verdi „Requiem“ didžiulėje McCormick salėje.

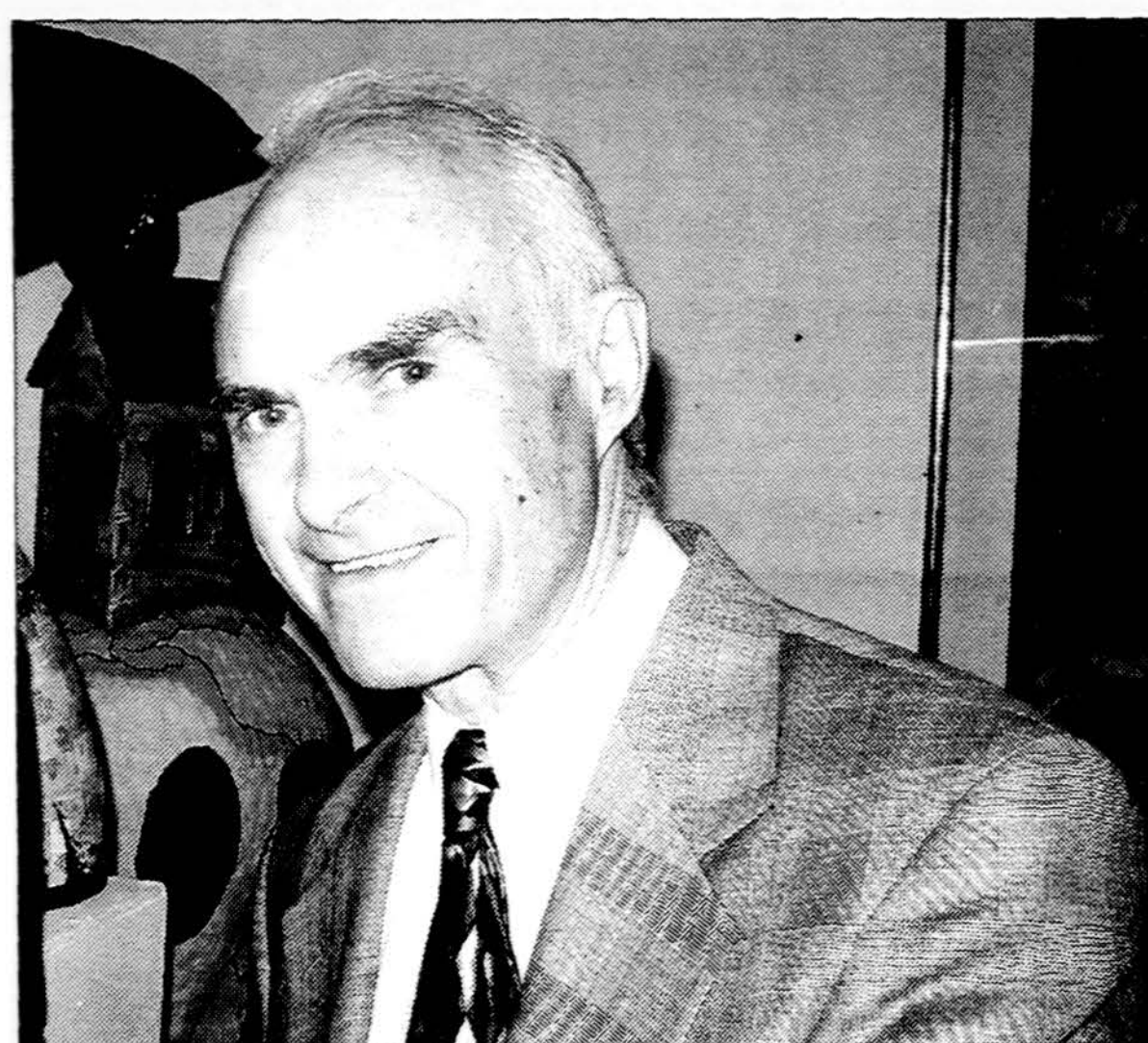
Choro dirigentas rado sau žmoną

„Aš asmeniškai turiu būti ypač dėkingas Lietuvos Vyčių chorui, kad leido man iš šio choro altų pavilioti būsimą žmoną Teresę Pupininkaitę, su kuria užauginame ketvirtą sūnų ir dabar jau džiaugiamės 13 anūkių. Tad ir ji dainuoja choro 47 metus.

Keletą metų chorą perėmus trečiosios bangos lietuvaitei Almai Preisaičienei, buvo tikėtasi, kad 1916 m. įsteigtas choras atsinaujins ir sulauks 100 metų jubiliejaus. Jai vadovaujant, į choro veiklą įsitraukė ne vienas trečiosios bangos lietuvis. Tarp jų gerumu ir draugiškumu ypač išsiskyrė Danutė Obelienė, — kalbėjo F. Strolia, apgailestaudamas, kad dirigentė Alma pasitraukė iš šių pareigų, jis tuomet vėl sutiko tęsti 1960 m. pradėtą darbą.

Pristatė naują vadovę Aušrą Bužėnaitę

Baigdamas savo kalbą, muzikas F. Strolia pristatė savo įpėdinę, sakydamas: „Su ypatingu malonumu noriu pristatyti jauniausią mūsų choristę, kuri nuo 5 metų užaugo šiame choro — tai muzikai labai gabi lietuvaite, pianistė ir kanklininkė, kuri padėdavo man visokiausiais būdais —

Faustus Strolia

Laimos Apanavičienės nuotr.

tai akompanuodavo, tai pamokydavo choro partijų, tai pati dainuodavo ne tik alto, bet ir tenoro partiją. Tai yra puikiai lietuviškai ir angliškai kalbanti mergaitė, rimta, darbšti ir nepažeista hipių generacijos. Turbūt dėl to, kad jos abu tėvai — Rimas ir Virginija Bužėnai ir močiutė Margarita Narvaišienė šiam chorui priklausė daugybę metų.

Po šių žodžių visi susirinkusieji plojimais sutiko naująją dirigentę A. Bužėnaitę, sutikusią perimti nelengvą darbą.

Gražios padėkos susilaukė ir pats ilgametis dirigentas muzikas F. Strolia, kuris Lietuvos Vyčių chorui vadovavo ilgiau nei prieš jį buvusieji dirigentai.

Šio, prieš 91 metus įsteigto muzikinio vieneto pirmuoju dirigentu buvo Antanas Pocius. Po jo dirigavo Jonas Sauris, Stanislovas Rakauskas,

Leonardas Šimutis. Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu trejus metus šis choras neveikė. Choras dirigento neturėjo ir 1951–1959 metais. Tik 1960-aisiais, į jį atėjus jaunam ir energingam muzikui F. Stroliai, jis vėl atsigavo ir suskambėjo visu stiprumu.

Per atsisveikinimo pietus pasakytą kalbą (ji buvo skaitoma lietuviškai ir angliškai, nes dalis choristų lietuvių kalbos nemoka), F. Strolia baigė teigdamas: „Visų jūsų pasigėsiu.“

Atrodė, kad šie ilgamečio chorvedžio žodžiai buvo nuoširdūs. Bet iš choristų pusės jautėsi mintis, jog jie irgi pasigėsi šio nuoširdaus muzikos darbuotojo, kuris jau daugiau nei pusę šimto metų Čikagoje dirba su įvairiais muzikiniais vienetais, o šiuo metu dar ir redaguoja žurnalą — „Muzikos žinios“.

POEZIJOS KONKURSAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba, skatindama Amerikoje gyvenančių lietuvių kūrybą, skelbia poezijos konkursą.

Konkurso taisyklės:

1. Konkurse gali dalyvauti tik nuolatos Amerikoje gyvenantys lietuviai.
2. Pristatyti 5 eilėraščius, kurie dar nebuvo skelbti (publikuoti). Eilėraščiai nebus grąžinti, todėl prašome pasidaryti eilėraščių kopijas. Premijuoti eilėraščiai bus paskelbti spaudoje.
3. Eilėraščius pasirašyti slapyvardžiu. Į atskirą voką surašyti asmeninius duomenis: pavardę, vardą, adresą, telefoną. Voką užklijuoti, ant jo parašyti slapyvardį, ir atsiųsti kartu su eilėraščiais.
4. Eilėraščiai turi būti parašyti lietuvių kalba.
5. Eilėraščius konkursui išsiųsti iki 2007 m. liepos 15 d. (pašto antspaudas neturi būti vėlesnis, nei nurodyta data).
6. Eilėraščius konkursui siųsti šiuo adresu:

Dale Lukas

15100 Interlachen Dr., Apt. 526
Silver Spring, Maryland 20906

7. Konkurso vertinimo komisiją (žiuri) sudaro: Kazimieras Čampė, Eglė Juodvalkė, Violeta Kelertienė, Gražina Slavėnienė, Giedrius Subačius.

8. Skiriamos trys premijos:

Pirmoji premija — 1,000 dol.; antroji premija — 500 dol.; trečioji premija — 300 dol.

9. Premijų laureatai bus paskelbti rugsėjo gale.

10. Premijos bus įteikiamos suruoštame poezijos vakare.

Lauksime Jūsų poezijos,

Dalė Lukienė

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

Naujoji Lietuvos Vyčių choro vadovė Aušra Bužėnaitė. Jono Kuprio nuotr.

Komedijos karalienės vakaras Kauno Muzikiniame teatre

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Regina Varnaitė-Eidukaitienė Kauno dramos teatre yra sukūrusi ilgą sąrašą vaidmenų, kurių dalis gyvavo net 30 metų, pvz., Uršulė K. Borutos „Baltaragio malūne“ ir šandien tebevaidinama Bekampienė iš Keturakio komedijos „Amerika pirtyje“. R. Varnaitė yra apdovanota įvairių festivalių diplomais ir valstybiniais apdovanojimais, tarp jų — Respublikine premija 1997 m. ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu 2000-aisiais. 2003 m. R. Varnaitė buvo įteikta Kauno „Gerumo plyta“, o jubiliejinio vakaro metu Kauno meras Andrius Kupčinskas aktolei įteikė dar vieną Kauno garbės žymenį.

Lietuvos komedijos karalienė Regina Varnaitė jubiliejiname vakare, vykusiame Kauno Muzikiniame teatre.

2007 m. gegužės 26 d. Kauno Muzikiniame teatre, kur artistė pradėjo savo teatrinę karjerą, vyko Reginos Varnaitės-Eidukaitienės, kolegų pavadintos komedijos karalienės, jubiliejinis vakaras. Nuostabą kėlė daugiau kaip pusės šimto metų teatrinio darbo stažą turinčios artistės gyvybingumas — ji viena atliko pirmosios dalies vaidmenis iš įvairių savo suvaidintų spektaklių: Juokdario iš W. Shakespeare „Dvyliktoji naktis“, Uršulės Kazio Sajos pjesėje „Šventėžeris“ ir kt. Savo suvaidintus epizodus ji palydėjo komentarais. Pvz., ji papasakojo, kad okupacijos metais Kauno dramos teatre statant „Šventėžerį“, režisieriaus buvo sumanyta sceną įrengti kaip Lietuvos žemėlapi su daug namelių ir gandrų įvairiuose Lietuvos regionuose.

Veiksmui vystantis, tų namelių su gandrais turėjo mažėti ir galų gale visiškai nelikti. Mat pjesėje buvo kalbama apie melioraciją, kuri sunaikino lietuvišką kaimą. Spektaklio priėmimo komisija uždraudė namelius ir gandrų, nors žemėlapi statytojai išsikovojo.

Pirmoji jubiliejinio vakaro dalis buvo surežisuota netradiciškai. Vakarą vedusi dukra Aušra Eidukaitytė, beje, ne aktorė, o Vytauto Didžiojo universiteto teologijos doktorantė, pirmiausia papasakojo, kad tėveliams aktoriams — Reginai ir Vytautui Eidukaiciams — mokytis tekstus turėjo padėti jos abi su seseria, turėdamos atsakinėti partnerių replikas. Toks būdas buvo pakartotas ir vakaro metu: aktorė Regina Varnaitė vaidino savo personažus, o dukra Aušra skaitė partnerių tekstus.

Antrojoje dalyje draugai, bičiuliai, gerbėjai, kolegos iš įvairių teatrų sveikino jubiliatę kaip kas išmanė — vieni eilėmis, kiti humoristinėmis siužetais, o smuiko virtuozas Vilhelmas Čepinskis ir kt. menininkai jai padovanavo savo atliekamus kūrinius.

Regina Varnaitė — ukmergiškė, 1946 m. baigusi A. Smetonos gimnaziją Ukmergėje. Norėjo tapti aktore ir svajoto studijuoti Paryžiuje, tačiau, kol baigė gimnaziją, Lietuva jau buvo okupuota. Teko rinktis mokslus Maskvoje, Teatro institute. Jos pedagogai buvo senosios kartos rusų teatro aktoriai, kurie patys bijojo kalbėti apie praeitį ir dabartį, o iš Lietuvos ateidavo kasdien vis žiauresnės žinios apie trėmimus, draugų, pažįstamų, giminių suėmimus.

Reginos Varnaitės vyras — Vytautas Eidukaitis, tremtinių sūnus, taip pat buvo aktorius. Tai buvo ideali pora ir puiki šeima, kurioje užaugo dvi dukros, išauklėtos patriotine dvasia. V. Eidukaitis mirė 1989 m., nesulaukęs laisvos Lietuvos paskelbimo, tuoju po „Baltijos kelio“.

Regina Varnaitė-Eidukaitienė ir jos dukros yra aktyvios Nepriklausomos Lietuvos pilietės, patriotinių jėgų atstovės.

Regina Varnaitė — Lietuvos žmonių numylėtinė. Vien jos vardas ar šmėkštelėjęs veidas vyresnės kartos lietuviui pakelia nuotaiką. Artistės pagerbti gegužės 26-ąją buvo suėjusi, suvažiavusi visa Lietuva. Muzikinis teatras buvo sausakimšas. Visi jubiliatei linkėjo ilgiausių kūrybinių metų.

Pasveikinti Reginos Varnaitės (antroji iš dešinės) garbingo 55-erių metų sceninio jubiliejaus proga buvo atvykę Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis su žmona Gražina. Kairėje — dukra Aušra Eidukaitytė.

Po sunkios ir ilgos ligos, sulaukusi 76 metų, 2007 m. gegužės 22 d. Gloucester, MA mirė

A † A REGINA ALĖ DZIUBINSKAITĖ MARTINONIENĖ

Nuliūdę liko: vyras Virgilijus; dukros Pamela Nichols ir Roxanne Plouss; sūnūs Arūnas ir Vasaris su žmona Andrea; sesuo Marija Gražina Aleksandravičienė ir vyras Bronius, dukros Regina ir Virginia, sūnus Paulius, anūkės Gintarė ir Rūta bei kiti giminės. Vėlionė palaidota Šv. Marijos kapinėse, New Britain, CT.

Nuliūdę artimieji

A † A BETI PRŪSIENĖ (NORVAIŠAITĖ-NORWESH)

Dėl „stroko“ sukeltų komplikacijų staiga mirė Sekminių dienos rytą.

Paliko vyrą Zenoną, sūnų Paulių ir daugybę giminių, draugų ir pažįstamų.

A † A JONUI ZUBAVIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai VALEI, giminėms Amerikoje ir Lietuvoje.

Sunny Hills, FL Lietuvių Bendruomenė

A † A JURGIUI JURGUČIUI

mirus, giliai užjaučiame žmoną DANGUOLĘ, dukrą ASTĄ ir sūnų PAULIŲ bei jų šeimas.

Aldona ir Stasys Bačkaičiai

Margumynai

Lenkas atsibudo naujoje epochoje

19 metų komos būsenoje išbuvęs lenkas prabudo ir dabar turės iš naujo mokytis gyventi šalyje, kurioje seniai nebeliko komunizmo, penktadienį pranešė Lenkijos televizijos kanalas „Polsat“.

Jan Grzebski iš Działdovo miesto centrinėje Lenkijoje dirbo geležinkelio vagonų prikabinėtoju ir 1988 m. pateko į avariją. Be sąmonės jis buvo nuvežtas į ligoninę, jo sveikatos būklė vis blogėjo. Gydytojai nustatė galvoje auglį, geležinkelininkas buvo paralyžuotas, po to apako, o galiausiai atsidūrė komoje. Nė vienas gydytojas jo žmonai nesiryžo sakyti, kad vyriškis gali pasveikti. Tuo tikėjo tik jo žmona.

Viltis moteriškai sugrįžo prieš metus. Jai pasirodė, kad vyras nori kažką pasakyti. Po kelių mėnesių jis buvo paguldytas į miesto ligoninės

reabilitacijos skyrių. Ir čia niekas netikėjo, jog žmogus pasveiks, tačiau darė viską, kad palengvintų jo gyvenimą. Visų nuostabai, po dviejų mėnesių J. Grzebski pradėjo kalbėti, dingo paralyžius, jis jau sėdi ir gali žengti keletą žingsnių. Gydytojai tiki, kad vyriškis visiškai pasveiks.

J. Grzebski nelaimės metu buvo keturių vaikų tėvas. Dabar jam bus malonu susipažinti su 11 savo vaikais.

Patekęs į komą dar komunistinio režimo laikais J. Grzebski atsibudo Europos Sąjungoje. „Šiandien mane stebina visi tie žmonės, kurie vaikšto aplink su mobiliaisiais telefonais rankose ir niekaip nesiliauja dejavę. O aš niekuo nesiskundžiu“, — tikino J. Grzebski.

Pagal Alfa.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Birželio 7 dieną, ketvirtadienį,** 12:30 val. p. p. Čikagos miesto centre esančioje Daley Plaza aikštėje Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kartu su Vilniaus ir Čikagos susigiminiavusių miestų komitetu rengia lietuvių liaudies muzikos ansamblio „Sodžius“ (direktorius Gintaras Juknys, muzikinis vadovas Rimas Pumputis) ir lietuvių liaudies šokių kolektyvo „Suktinis“ (vadovai Salomėja ir Vidmantas Strižigauskai) koncertą. Dviejų lietuvių liaudies muzikos kolektyvų koncertas Čikagos miesto centre vyks Čikagos tarptautinės susigiminiavusių miestų programos festivalio, prasidėsiančio birželio 4 d. ir vyksiančio keturias dienas, metu.

◆**Birželio 10 d. 12 val. po šv. Mišių** Jėzuitų koplyčioje, Jaunimo centro kavinėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, vyks knygos „Šv. Kazimiero lietuvių kapinėms 100 metų“ sutiktuves. Visuomenė kviečiama atvykti.

◆**Tėvelių, tėvūželių, tėtukų pagerbimo** pietūs vyks Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont birželio 10 d. 12:30 val. p. p. Kviečiame visus tėvelius, mamytės ir jų atžalas bei anūkelius. Vietas užsisakyti galite tel. 708-448-7436 (A. Palikienė). Kaina — 15 dol. Pasidžiaukime kartu. Pagerbkime tėvelius, paremkime lietuvių centrą.

◆**Balzeko lietuvių kultūros muziejus** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) maloniai kviečia į dailininkės Janinos Monkutės-Marks autorinę parodą „Gyvenimas tęsiasi“. Dailininkė eksponuos naujausius kūrinius. Parodos atidarymas penktadienį, birželio 15 d. 7–9 val. v. Atidaryme dalyvaus dailininkė, bus vaišės. Įėjimas

nemokamas. Paroda veiks iki rugpjūčio 12 d. Muziejus atidarytas kasdien nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500 (Rita Janz).

◆**Šeštadienį, birželio 16 d. 7 val. v.** Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Ave., Chicago, IL 60629, adv. Aleksandras Domanskis, vienas iš firmos „Boodell Domanskis & Saip LLC“ steigėjų, ves seminarą lietuvių kalba apie įvairias JAV verslo organizacijas ir jų įsteigimą bei struktūrą. Prelegentas kalbės apie: „C & S corporation“, „limited liability company“, „general partnership“, „limited partnership“ ir „Sole proprietorship“. Taip pat bus pateikiama informacija apie įsiregistravimą kaip „Sole proprietor“. Prelegentas atsakys į publikos klausimus apie korporacijas ir jų suformavimą. Šis seminaras – tai puiki proga susipažinti su verslo organizacijų įkūrimo taisyklėmis. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆**Prel. Alfonsas Svarinskas ir ses.** Nijolė Sadūnaitė bus garbės svečiais Amerikos Lietuvių tarybos Čikagos skyriaus ruošiamame Birželio trėnimų minėjime, kuris vyks sekmadienį, birželio 17 d. 10:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje — iškilmingos šv. Mišios. Po Mišių parapijos salėje vyks minėjimas ir garbės svečių liudijimai apie asmeniškai patirtus sovietinius nusikaltimus. Visus kviečiame dalyvauti.

◆**Pranešant apie Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui** perduotą velionio E. Vengiansko archyvą įsivėlė klaida — neteisingai parašyta velionio pavardė. Turi būti E. Vengianskas (parašyta Vengianskis). Atsiprašome velionio žmoną ir LTSC.

Toronto Prisikėlimo parapijos labdaros sekcija, vad. dr. Juditos Čiuplinskienės, kas metai surengia du parapijiečių suaukotų daiktų išpardavimus. Š. m. pavasariniame išpardavime gauta per 16,000 dol. pajamų. Šiam išpardavimui-bazarui savanoriškai metai iš metų talkininkauja parapijiečiai. Gautos lėšos naudojamos Lietuvoje išlaikomai valgyklai, kuria naudojasi vargšai bei studentai. Jau daugelį metų, kai nenuilstamai labdaros sekcija darbuojasi šiame kilniame pagalbos darbe.

Stasys Prakapas

Gražią mokslo metų uždarymo šventę suorganizavo Čikagos lituanistinės mokyklos tėveliai ir Moterų klubas vaikams. Vieniame Čikagos priemiesčio parkų susirinkę vaikai ir tėveliai žaidė įvairiausius žaidimus, dalyvavo estafetėse, rungtyniavo tinklinio varžybose. Mamytės prigamino skanėstų, suruošė loteriją. Gautos lėšos, pridėtos prie pinigų, gautų suruošus „išpardavimą“, bus išsiųstos į Lietuvą. Smagi šventė patiko ir vaikams, ir tėveliams.

Laimos Apanavičienės nuotraukoje: viena iš estafetės rungčių.

Atidarytas trečiasis futbolo sezonas

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius š. m. birželio 2 dieną dalyvavo Čikagos lietuvių futbolo lygos (ČLFL) trečiojo sezono atidarymo iškilmėse Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

Sveikindamas lygos žaidėjus, jos rėmėjus ir susirinkusius svečius generalinis konsulas pasidžiaugė, kad lietuviškoje Čikagoje aktyviai skatinamas futbolas ir kitos sporto šakos, netrūksta entuziastų suburti ne vieną komandą bei rengti visą vasarą besitęsiantį Čikagos lietuvių futbolo lygos čempionatą. Padėkojęs lygos rėmėjams, Lietuvos generalinis konsulas palinkėjo tik prieš trejus metus įkurtai Čikagos lietuvių futbolo

lygai dar ilgai gyvuoti, auginti lygoje žaidžiančių komandų skaičių, o aikštelėje vadovautis kilnaus žaidimo principais.

Išseivijos lietuvių futbolo lygos čempionate dėl pereinančios taurės šiemet varžysis 7 komandos. Trečią kartą ČLFL apdovanojimų sieks „Vilniaus“, Kauno „Capella“, „Panevėžio“, „Alytaus“, „Šiaulių“ ir „Lietuvėlės“ komandos. Be šių komandų lygoje žais ir ČLFL debiutantė – „Tauragės“ komanda. Pirmąjį ČLFL čempionatą 2005 metais laimėjo „Vilniaus“ futbolininkai, o pernai stipriausia buvo „Alytaus“ komanda.

LR Generalinio konsulato informacija

Akimirka iš Čikagos lietuvių futbolo lygos (ČLFL) trečiojo sezono atidarymo.
Tado Kubiliaus nuotr.

Klaipėdos pilies teatro monospektaklis

„Aš laukiu tavęs, mielas“

Birželio 29 d. bus rodomas restorane „Magnolia“ (123 Market St., Willow Springs, IL). Bilietai į šį spektaklį parduodami tik restorane „Magnolia“ (tel. 630-669-4055).

Birželio 30 d., šeštadienį, šis spektaklis bus rodomas Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL).

Pagrindinį vaidmenį atlieka Klaipėdos dramos teatro aktorė Jolanta Puodėnaitė. Prieš spektaklį — teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas. Bilietai parduodami kavinėse: „Smilga“ (tel. 630-427-0929), „Bravo“ (tel. 630-257-3300), parduotuvėje „Lithuanian Plaza“ (tel. 708-599-9866).

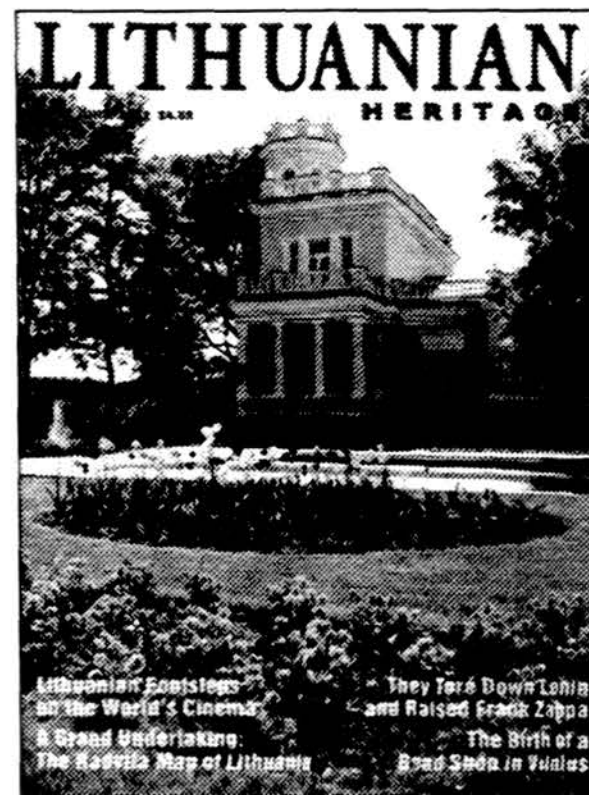
„Draugo“ knygynėlyje

Gegužės–birželio „Lithuanian Heritage“ numeris jau „Draugo“ knygynėlyje.

Mėgstantys istoriją galės pasiskaityti apie Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės žemėlapi ir jo sudarytoją Radvilą, o kaip sekasi Jūrarei Kazickas Lietuvoje sužinosite iš jos straipsnio.

Manau diskusijų sukels Kate Connolly straipsnis apie tai, kodėl lietuviai taip mėgsta statyti paminklus kitataučiams — nuverčia Lenino, bet stato juos kitiems užsieniečiams (pvz., amerikiečių rokeriui F. Zappa). Sužinosite apie Rūtos Lee viešnagę Lietuvoje ir apie kino žvaigždės lietuvaitės ir lietuvaičius. Kaip ir kitoje spaudoje, rasite pasisakymą opiu visiems lietuviams klausimu — Aušros Vartų (New York) bažnyčios uždarymą.

Manau visi skaitytojai laukia Jennifer Virškus laiško iš Lietuvos. Rasite ir kitų įdomių straipsnių. Žur-

nalas gausiai iliustruotas nuotraukomis.

Kaina — 4.95 dol. Jį galima įsigyti paštu, pridedant 9 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina — 3 dol.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500